

VII. ÉVFOLYAM.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

1913. 31. szám.

Budapest, augusztus 3.

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja
a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv
szerkesztő bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre _ _ 12 korona

Félévre _ _ _ 6 korona

Negyedévre _ _ 3 korona

Szerkesztőség és Kiadóhivatal:

Budapest, IV., Egyetem-utca 4.

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — — 6 korona.
Egész évré 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, IV. Egyetem-utca 4. sz.

A közveszélyes munkakerülőkről.

Irta: K. Nagy Sándor.

Ha nem ilyen komoly emberek számára szerkesztett s komoly lapba irnék, kedvem volna így kiáltani fel: „Nesze nektek, munkakerülők! Végre ti reátok is sor került, hogy ne úgy éljete, mint a dologtalan herék a mébkasban, hanem dolgoznotok kell ezután, akár akartok, akár nem.”

Itt azonban csak az van helyén, hogy megemlékezzem arról a legújabb törvényről, mely a felnőtteket — a kiknek tudniillik eddig dologtalanok volt a főfoglakozásuk — józanságra akarja téríteni.

Ez a közveszélyes munkakerülők szóló 1913: XXI. t.-cz., mely részben már most augusztus 13-ikán (a törvény szerint a kibirdetéstől — a mi 1913. július 13-ikán történt — 30 nap alatt) már életbe lép, némely része azonban csak két év múlva, mikorra t. i. a dologházak felállítatnak.

Ennek az új törvénynek ismerete különösebben is szükséges a csendőröknek, mert hiszen csaknem egyedül tőlük függ, hogy ez a nemes indulatból eredő törvény elérje rendeltetését.

A csendőrök járásuk-keelésük közben jöhetnek legkönnyebben és legbiztosabb nyomára annak, hogy kik azok a közveszélyes munkakerülők, a kik csak terhére vannak a munkástársadalomnak.

Ez a törvény azokat az egyéneket kívánja büntetni, a kik rá volnának ugyan szorulva a dologra és munkaképesek is, azonban kerülnek a munkát s evégből csavarnak, vagy másként munkakerülő életmódot folytatnak s másokkal tartatják ki magukat. Az ilyeneket a törvény kibégás miatt nyolcz naptól két hónapig terjedhető elzárással bünteti.

Ezekkel szemben a közigazgatási hatóság, mint rendőri büntetőbíró, az államrendőrség területén az államrendőrség, a határrendőrség területén pedig a határrendőrség jár el. Tehát az e fajta csavargókat ezekhez kell bekísérni, illetőleg ezeknek átadni.

Azonban megtörténik sokszor, vagy legalább megvárható, hogy az ilyen munkakerülők képesek kiadni magukat vagy családjukat erkölcsi romlásnak, ott hogy dologtalanok mellett mégis megélhessenek. Ott vannak pl. azok az elbukott nők, ott vannak azok az

elsülyedt férjes asszonyok, a kik férjüket megcsalva és a családi szentélyt beszennyezve, a nagyobb kényelemért eladják magukat, ott vannak azok a becsutott férfiak, a kik áruba bocsátják nejük, hogy maguk dorbézolhassanak a bűn árából, vannak olyan arcátlan férfiak, a kik pénzért adják oda szerelmüket, sőt vannak olyan minden erkölcsi érzésből kivetkezett, alávaló szülők is, a kik hajlandók lennének másoknak pénzért feláldozni gyermekük ártatlanságát.

Az ilyenekre már nem elég az elzárás, az ilyen munkakerülőket, a kik magukat vagy családjukat munkakerülő életmódjukkal erkölcsi romlásnak teszik ki: vétesség miatt 15 naptól hat hónapig terjedhető fogbázzal bünteti a törvény.

Hasonló módon bünteti azokat is, a kik ellen oly tények merültek fel, a melyekből meg lehet állapítani, hogy rendszerint bűneselekmények elkövetéséből tartják fenn magukat.

Mert hiszen igazán nagy számmal vannak olyan gyanús emberek, a kik egyáltalában nem dolgoznak s mégis jobban élnek, mint azok a becsutott napszámok, a kik reggeltől estig huzzák a nehéz igát.

Az ilyenek körülményeit a csendőröknek sokszor van alkalmuk kinyomozni. Mert ehhez nem szükséges, hogy lopáson rajta érhék az illetőt, az sem, hogy az elítélésre alkalmas bizonyítékokat tudjanak ellene beszerezni: elég, ha másként bűneselekmények miatt gyanús ember s igazolni nem tudja jövedelmi forrását.

Az ilyeneket már alaposan fel lehet jelenteni ahhoz a kir. járásbíróhoz, a melynek területén az illetők tartózkodnak.

Múltán nevezi a törvény közveszélyes munkakerülőnek azokat is, a kik nyilvános vagy a közönségnek nyitva álló helyen üzött tiltott szerencsejátékból tartják fenn magukat, vagy mások szenvedélyét, könnyelműségét, tapasztalatlanságát vagy értelmi gyöngeségét üzletszerűen kihasználják.

Eddig pl. a hamiskártyásokat sem lehetett büntetni, ba másként nem tilos kártyajátékot játszottak, habár meg volt is győződve a hatóság arról, hogy az illetők ebből tartják fenn magukat. És nagyon is ritkán lehetett rajtakapni valakit a tiltott szerencsejátékon. Nem vizsgálták azt sem nagyon, hogy tudott-e kártyázni az, a kit az üzletszerű kártyások reávettek a kártyá-

Hegedűt, harmonikát, tárogatót, és a többi hangszereket általánosan elismert legjobb gyártm. szállít.

MAGYARORSZÁG LEGNAGYOBB HANGSZERGYÁRA
STOWASSER I. os. és kir. udvari és hadsereg szállító, a Rákóczi-Tárogató feltalálója, Budapest, II., Lánchíd-utca 5. — Gyára: Öntőház utca 3. — Régi hangszerek javítása, vétele és becsorolása. — Árjegyzék minden hangszerről külön küldetik.

zásra, vagy hogy nem szenved-e az értelmi gyöngesé-
ben. Ezután már ezt is nyomozni kell.

Az ilyen közveszélyes munkakerülőkkel szemben aztán
nem elégszik meg olyan büntetéssel a törvény, a mely
a szerencsejáték által elkövetett kibágásra volt szabva —
habár az a törvény is megmarad — hanem 15 naptól
hat hónapig terjedhető fogházzal és 500 koronáig ter-
jedhető pénzbüntetéssel sújtja azokat.

Van aztán ennél még alábbvaló, mondhatni undorító
cselekmény is, midőn a minden erkölcsi érzékéből ki-
vetkezett dologkerülő férfi annyira vetemedik, hogy kéj-
növel, vagy tiltott kéjelgésből élő nővel tartatja ki
magát. Ezekre szintén 15 naptól hat hónapig terjedhető
fogházat és 500 koronáig terjedhető pénzbüntetést szab
ki a törvény.

Mint hogy a most felsorolt esetek — a büntetés mi-
nőségéből (fogház) is kivételképpen — vétséget képeznek,
a feljelentés ahhoz a járásbíróshoz teendő, melynek
területén az eset előfordul.

De a bíróságnak ahhoz is van joga, hogy a közve-
szélyes munkakerülőt fogházbüntetés kiszabása helyett
dologházba utalhatja, ha munkára nevelése és rendes
életmódhoz szoktatása végett szükségesnek tartja.

A visszaesők szintén ily módon büntethetők.

Azokban a visszaesőknel is mellőzheti a bíróság a
dologházba utalást és egy hónaptól egy évig terjedhető
fogházbüntetést állapíthat meg, ha az elítélt egyénisége-
ből és az eset körülményeiből alaposan lehet következtet-
ni arra, hogy a tettes a büntetés kiállása után munkás
és rendes életmódot fog folytatni.

Itt következik most a törvénynek egy igen érdekes
ujtása, mely külön mellékbüntetést szab ki némely
olyan bűncselekményre, melyek eddig is vontak maguk
után mellékbüntetést, a melyekre tehát ez után kétféle
mellékbüntetést is lehet alkalmazni.

Azt mondja ugyanis a törvény, hogy dologházba utal-
hat a bíróság ítéletében oly büntetett is, a kit az élet,
testi épség, szemerem vagy vagyon ellen elkövetett bűn-
tett vagy vétség miatt fegyházra, börtönre vagy legalább
három havi fogházra ítéltek, ha megállapította, hogy ez
a büntett vagy vétség a tettes munkakerülő életmódjával
van összefüggésben.

Az ilyen elítéltet a szabadságvesztésbüntetés végre-
bajtása után kell a dologházba szállítani. Sőt azt is el-
rendelheti a bíróság, hogy az elítélt egész idejét a
dologházban töltsse ki.

Fiatalkorút dologházba utalni nem lehet.

Ime? tehát a nyomozásnak egy eddig figyelembe nem
vett körülményre is ki kell terjedni ezután, hogy a
tettesnek az élet, testi épség, szemerem vagy vagyon elleni
bűncselekménye nem a kározos munkakerülő élet-
módjából ered-e? (Mert a példabeszéd szerint a restség
az ördögök párnája és minden rossznak szülőanyja).

Az e törvény alapján elítéltet a bíróság oly községe-
ből, a mely az elítéltnek nem illetőségi helye, megha-
tározott időre kitilthatja, a külföldit pedig az orszá-
ból kiutasíthatja. A határozott időre szóló kitiltás és
kiutasítás tartama egy évnél rövidebb és öt évnél hosz-
szabb nem lehet.

Még egyet kell különösbbe is ajánlani a csendőrök
figyelmébe, — a kik e törvény alapján a hasznos és
munkás társadalmat kiválólag szolgálhatják — nevezetesen
azt, hogy mindezen ügyekben, a melyek vétség-
gel büntetendők, azokat, a kik a vétséggel alaposan
gyunúsíthatók, azonnal le kell tartóztatni és bekísérni
a kir. járásbíróshoz, a hol előzetes letartóztatásnak,
vagy vizsgálati fogságba helyezésnek van helye.

Ezek azok a főbb tudnivalók, melyek a munkátlau-
ság e len hozott törvényből különösbbe ajánlandók
voltak a csendőrök figyelmébe, a kik bizonyára itt is
oly gondot fordítanak a nyomozásra, mely méltó dicsé-
retükre válik.

A csendőraltiszt magánéletének ismertetése.*

Írta: Praszy Lóránd csendőrőshadnagy.

A szolgálat és a magánélet közötti viszony.

Művem első részében a csendőraltiszt állását katonai
és csendőri szempontból ismertettem, hivatás és állás-
kötelmeit e két főszempontból vontam összefoglaló bírál-
lat alá; a csendőraltisztok számára pedig — csendőr-
szolgálatuk és hivatásuk méltó betöltését illetőleg — e
két főszempont gondos szemelött tartása mellett adtam
meg tanácsaimat és utbaigazításaimat.

Művem ezen részében a csendőraltiszt magánéletével
fogok foglalkozni.

A szolgálat és a magánélet csak látszólag képez ellen-
tétet, valójában azonban szoros kapcsolatban áll egy-
mással, egymásból él, egymásra támaszkodik és egymás
nélkül el sem képzelhető. Ez utóbbi körülmény a tulaj-
donképeni oka annak, hogy akkor, a midőn megbeszélést
folytattam a csendőraltiszt szolgálatait illetőleg,
egyenesen reátérek az altiszt magánéletének ismerteté-
sére és foglalkozni kívánok vele nemcsak mint katoná-
val és csendőrrel, hanem mint emberrel, a társadalom
egy tagjával.

Az emberek nagy életében, épen úgy egy szűkebb
társadalmi körben is, minden egyes ember külön tevé-
kenységi szerepkört tölt be, még azok is, kik egy és
ugyanazon életpálya egy és ugyanazon hivatáskörét szol-
gálják.

Az ember társas lény. Legsűkebb körét a család

* A csendőraltiszt szolgálata és magánélete című műből.

Ha fáj a feje ne tétovázzék, hanem használjon azonnal **Beretvás-pastillát**

mely 10 perc alatt a legmakacsabb migráint és fejfájást elmulasztja. — Ára K 1.20. — Kapható minden gyógytárban.
Észli Beretvás Tamás gyógyszerész Kispessten. Orvosok által ajánlva. Három doboznál ingy. postai szállítás.

képezi, ebben születik, ebben növekedik és nevelkedik emberre. A családi körben alakul ki a jellem, az egyéniség; itt nyeri meg az ember az erkölcsös és vallásos élethez való alapot. A családban külön munkakörök csak a szülőknek van meg, a gyermekek csak előkészülnek jövő élethivatásuk betöltésére. Szüleik nélkül tönkre mennének, gyámolítás nélkül elpusztulnának, e tekintetben alantabb áll az ember a póknál, a hangyánál, mert hiszen ezek önmaguktól is megtudnak élni és még a táplálkozás tekintetében sem szorulnak szülők támogatására.

A családi kör és az iskola által előkészítve kilép az ember az élet nagy küzdőterére, belép a társadalmi és állami életbe s ott törekszik — az általa választott pályán — munkálkodni a saját boldogulása és érvényesülése érdekében, végső cél gyanánt az állam és a társadalom javára.

Az államot a családok egyesülése alkotja. A társadalmat szintén a családok egyesülése képezi, sőt a család képezi az állam és a társadalom közötti összetartó és közvetítő kapcsolatot is.

Hogy valaki az állam, e nagy család körében igazán eredményes tevékenységet tudjon kifejteni, szükséges, hogy egész élete összhangzásban legyen az állam céljaival.

Az állam célja nem más, mint a folytonos erősödés, hatalmának, erejének növeztése mellett nagygyá, hatalmassá tenni önmagát, boldoggá és megelégedetté tenni minden polgárát és megadni minden polgárának a jogot, de a biztosítékot is ahhoz, hogy ennek előmozdításában eredményesen közreműködassék.

A különböző állami és társadalmi intézmények mind e célt szolgálják.

Ilyen intézmény testületünk is, melynek az állami és társadalmi életben való rendeltetését és feladatát minden altszint jól ismeri és jól tudja. Intézményünk minden egyes tagja ennek kötelékén belül fejt ki a tőle megkívánt tevékenységet és munkásságot az állam s a társadalom javára és testületünk kötelékén belül igyekszik érvényesülni oly mérvben, a miként azt szellemi és testi ereje megengedi.

Első pillanatra látható, hogy más az embernek a helyzete a családban és más az állami életben, az élet nagy küzdő terén. Az előbbiben elnéző jóindulat, jóakaratu gyámolítás, kifogyhatatlan szeretet veszi körül; künn a nagy küzdőterén önmagára van utalva mindenki, önállóan kell tevékenykednie, nem számíthat támogatásra, ellenőrzésre, sőt ugyancsak ki kell vennie a részét a küzdelemből, ha azt nem akarja elérni, hogy elnyomassék, mások által érvényesülésében megakadályoztassék.

Testületünk kötelékén belül nagy életharozok, nehéz küzdelmek vívására szükség nincsen. Lelkiismeretes

kötelességteljesítés az alapja az előrejutásnak és az érvényesülésnek. Egyedül ez szerzett ezideig is tekintélyt, erkölcsi súlyt és értéket a testületünknek, de az egyeseknek is.

Testületünk minden egyes tagjának megvan a maga önálló tevékenységi köre, sőt épen testületünk egyike azon intézményeknek, a mely az önálló tevékenységre a legtágabb teret nyitja. Hogy ezen önálló jog- és hatáskörben testületünk tagjai intenzív és eredményes tevékenységet fejtettek ki, ezt bizonyítja az a barátságos és jó viszony, mely közöttünk és a többi intézmény között fennáll.

Ez a tisztelet veszi körül a testületet az állampolgárok részéről is és ez a megbecsülés kíséri a testület minden egyes tagját a magánéletben is.

A polgár a csendőrtől hosszú időken át — szintú szándékosan — tartózkodó volt, idegenkedése, ellen-szenve és érdeklődés hiánya közismert tény, de igazságtalan állásfoglalás is volt, mert a csendőrben nem látta azt az embert, a ki életének legszebb éveit, gyönyör-férfikorát áldozza fel a közérdeknek, nemcsak a legter-hesebb, de legkiválóbb és elsőbbrangu érdekeit szolgálván és mozdítván azt elő, élve folytonos életveszű delmek között.

Évtizedek elmulása kellett ahhoz, hogy a polgárság belássa intézményünk nehéz és felelősségteljes feladatát és nemcsak az állam és a társadalom, hanem az egyes emberek elsőrangú érdekeit is szolgáló hivatását és értékes szolgálatát.

A ki látta már a maga küzdelmes szolgálata teljesítése közben a csendőrt megfordulni uttalan mezőkön, magas hegyek szakadékain, forró júliusi nap perzselő melegében; a ki látott már csendőrt szemben állami vad tömeggel, szembe nézni bátran és hideg megvetéssel a halállal; a ki látja azt a fáradsátlanságot, lelkesedést és ügybuzgalmat, melyekkel csendőr szolgálata iránt viseltetik; a ki megfigyelte a józan okosságukat és higgadságukat bonyolult esetek nyugodt lebonyolításánál; a ki méltányolja azt az örökös halálveszedelmet, melylyel a csendőrnek utjai szegve vannak; a ki tudja, hogy ők azok, a kik mindig és mindenkor a veszedelem színhelyére sietnek, a hol a közérdek vagy magánérdek forog veszélyben; a ki méltányolni tudja azon nemes törekvést, melynek alap gondolata: mindig csak polgártársaink javát és üdvét szolgálni; a ki lát egy testületet, mely teljes meggyőződés erejével szolgálja — következetes és alapos munkájával — a közszélt; a ki látja ennek a testületnek három évtizedes munkája eredményét, az nem vonja kétségbe a csendőr-hivatás magasztosságát; az nem vonja kétségbe azt, hogy minden egyes csendőrré súlyos és felelősségteljes kötelességet rótt reá a Sors, a mely érdemesíti őt arra, hogy ne csak akkor, a midőn állig fegyverzetten teljesíti a hivatását, hanem

készpénzért v. részletfizetésre legjuttányosabb áron
EHRENTREU ÉS FUCHS TESTVÉREKNÉL
 BUDAPEST, VI., TERÉZ-KÖRÜT 8. SZ.
 Képes árjegyzék ingyen. :: Telefon 88-59.

BUTOR

BUTOR

akkor is, a midőu szolgálaton kívül, mint magán ember jelenik meg, tisztelettel és szeretettel vegye körül a személyét

A csendőraltiszt társadalmi helyzete.

A csendőraltisztet állása a középosztály soraiba utalja. A középosztályba — az értelmiség osztályába — nem születése folytán jut, mert hiszen születésénél fogva a földmivelő osztályhoz tartozik, sem az iskolai előképzettsége nem sorolja őt ezen osztályba, hanem pusztán a csendőraltiszt állása.*

A csendőrtestületünk közbiztonsági szolgálatot teljesítő tagjai egyszerű, szegény földmives vagy iparos szülők gyermekei sorából kerülnek ki a legelőbbször csupán a legelemibb előképzettséggel rendelkeznek, tehát elmondhatjuk, hogy akkor, a mikor e fontos hivatást betöltő testület tagjai sorába vétetnek fel, egy nyers anyagot képeznek, mely itt vár csiszolásra és kipallérozásra.

Tény tehát és ebben senki sem állíthat ellenkezőt, hogy a mint felveszi a csendőrrahát — minden érdem és minden előképzetség nélkül — társadalmi szempontból egy fokkal emelkedik és belékerül a középosztályba, az értelmiség osztályába.

Állása őt még a katonaaaltisztek elé is helyezi, mert az az általános tudás, sokoldalú ismeret, minden irányú művelődés, melyet testületünkben csak a próbacsendőrtanfolyamban is magába szed, nem-e túlhaladja nemcsak katonai, de általános műveltségi szempontból is a katonaaaltisztek tudását és műveltségét. A csendőraltiszt tanfolyam anyaga pedig már olyan hatalmas kört ölel fel, hogy — minden túlzás nélkül állítom — annak hűséges és értelmes hallgatójának tudását sok középiskolát végzett ember is megirigyelhetné!

Ennek a folyamán az az általános meggyőződés, hogy a csendőraltiszt kar a katonaaaltiszti kar legintelligensebb, legműveltebb és legértelmesebb részét képezi — hogy így fejezzem ki magam az elitje (kiválogatotjai, kizemeltjei) annak.

A csendőraltiszték a csendőrök soraiból kerülnek ki. Kiválogatásuknál figyelemmel vannak az előjárók nemcsak igen jó használhatóságukra, szorgalmukra, fedhetlen jellemükre és teljes megbízhatóságukra, de arra is, hogy nem bírnak-e az elemi iskolai képzettségen felül bizonyos magasabb iskolai képzettséggel is, azonfelül magasabb erkölcsi és szellemi tulajdonságokkal, a melyek az altiszti állás hivatásszerű betöltéséhez szükségesek.

Az altisztek bivatása nemcsak katonai, hanem állami és társadalmi szempontból is nagyfontosságú, mert a legénységgel a legközvetlenebb, állandó érintkezésben

* Általában felállítható ez az arány:

- a) a csendőrök és altisztek 75%-a a földművelők közül kerül ki,
b) 20%-a a kereskedő és iparos családok, végül a fennmaradó
c) 5% pedig egyéb alsóbb hivatalnok-osztály soraiból.

lévén, azok képzésében, vezetésében, műveltségük emelésében és fejlesztésében jelenékeny részük és érdemük van, azokban az erkölcsi és szellemi tulajdonságokat fokozni, végül, a mit tudnak, azt a legénységükkel oktatás és tanítás útján közölni és megosztani is képesek.

A társadalom figyelemre méltaján ezt és azért az altiszteket állásukhoz mérten illő fokra is helyezte. Jelenlegi viszonyaink mellett a katonaaaltiszti állások egyenrangúak az iroda-segéd-tiszti posta és táviráda-segéd-tiszti, gyári művezetői, hivatal-altiszti, utmesteri, állorúselőjárói, pályafelügyelői stb. állásokkal, a melyek elnyeréséhez pedig a legkevésbé előképzettség a 4—6 középiskolai (gymnasiumi, kereskedelmi, felsőbb ipari és polgári) osztályok elvégzése szükséges.

Az altiszteket ezenfelül — még az elősorolt állású egyénekek szemében is — megkülönböztetett tisztelettel veszi körül a társadalom és a finom lelkű, szerény magaviseletű és előzékeny katonaaaltiszteket minden polgár ember részéről becsülés és szeretet veszi körül és az ilyen altisztek mindenkor szívesen látott tagjai a polgári köröknek. Minél műveltebb, annál nagyobb az értéke, minél komolyabb, annál nagyobb a tekintélye és minél szerényebb, annál kedveltebb az egyénisége.

A csendőraltiszt társadalmi helyzetével járó kötelezettségek.

A csendőraltisztnek — mint csendőrnek — azzal szemben, hogy a társadalom őt minden különösebb előképzetség és érdem nélkül a középosztályba emelte, bizonyos kötelezettségei vannak és pedig elsősorban az, hogy a középosztály nyújtotta előnyöket — mint adott előlegeket — becsületesen visszafizesse és megszerezvén a kellő értelmi tudást és általános műveltséget, a középosztály értékes és hasznos tagjává lenni igyekezzék.

Minden altiszt egyéni jövője attól függ, hogy abban a lázas versenyben, mely körülöttük folyik, miképen állja meg helyét. És a verseny alatt szellemi versenyt is értek, mert — hitem és meggyőződésem szerint — épen testületünkre kétszeres súlylyal nehezedik azon követelmény, hogy a kor mindenirányú fejlődésével és haladásával lépést tartson.

A szabad idejét arra használja fel minden altiszt, hogy tanuljon, hogy önmagát képezze és azt az általános műveltséget, melyet tőle csendőr állása megkövetel, meg is szerezze.

Végzetes hiba lenne, ha egy altiszt azt hinné, hogy ő elvégezvén az altiszti tanfolyamot, minden tanulást és önképzést a háta mögött hagyhat.

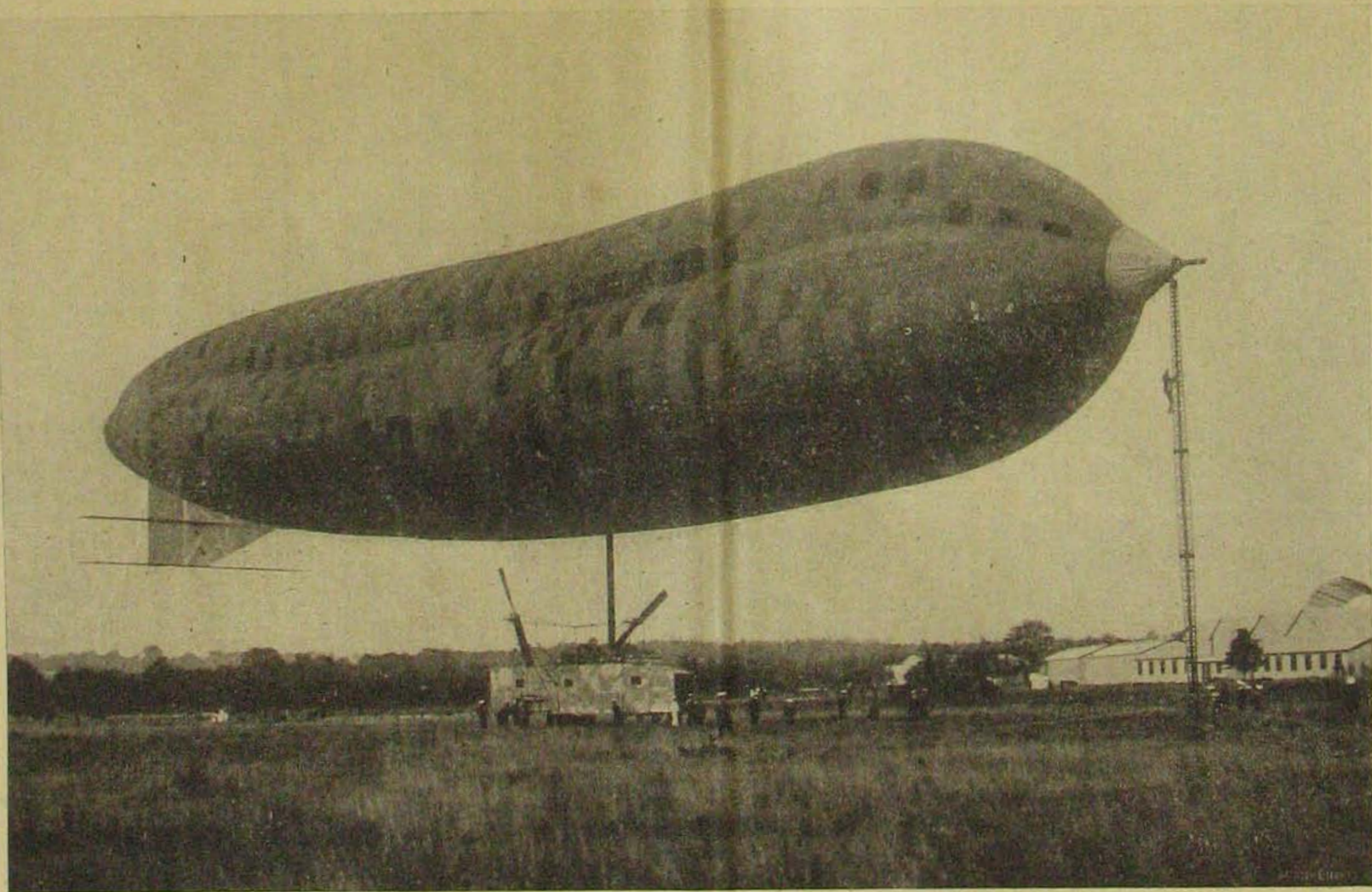
Nem szabad felejtenünk, hogy az, aki öntevékenységgel nem fáradozik azon, hogy általános ismereteit gyarapítsa, értelmességét fejlessze, tudását és képességeit fokozza, az a maga szállalomraméltó elmara lottságában egy értéktelen tagja marad nemcsak testületünknek, hanem a társadalomnak is.

POLGÁR SÁNDOR
arvosi műszer- és kötszer gyároanal
telepe: Bpest, VII., Erzsébet-körut 50.

legutánosabban beszerezhető összes betegápolási tárgyak, kötszerek, fecskendők, m. kir. szab. Polgár-féle sárvetők, gummiharányák, összes francia övazerek, különlegességek, stb. — Képes árjegyzéket ingyen és bérmentve csak megadandó, mely tárgy szükségeltetik.

Ezen hirdetés
beállításán az
10% ártedvez-
mény a Csendőri
Lapok elvadásának

Astra torres, az angol haditengerészet új léghajója.

Minden altisztnek éreznie és tudnia kell, hogy ő nem maradt többé abban a körben, a melyben született és nevelkedett, tehát neki teljesen idomulnia kell a magasabb társadalmi osztály — a melybe soroltatott — fejlettebb követelményeivel, s ha nagy erőfeszítések és lázas munka mellett is éri el a célját, ezen az uton, a művelődés útján még megállania sem szabad. És ha azt az óriási különbséget tekintti, mely a múltja és jelene között fennáll, lehetetlen, hogy becsvágya ne ösztönözné őt arra, hogy magát az új társadalmi helyzetében megerősítse s a talajt nem csak a maga, hanem leszármazói részére is — már ezen az új alapon — biztosítsa.

Az általános műveltség értéke.

Altisztjeink tekintélyes része az elemi ismeret-kirakájában, sokszor még azok teljes hiányával lépett be a testületünkbe. Itt szerezte meg azon alapvető ismereteket, a melyekre feltétlenül szüksége volt különleges helyzetében. Ezt sem szégyenleni nincsen oka, de erről megfélekednie sem szabad.

Ezeknek az alapvető ismereteknek a fejlesztésével lehet csak szert tenni az általános műveltségre. Erre különben minden embernek kivétel nélkül szüksége van. Olyan szükséglet az, mint a mindennapi kenyér.

Az általános műveltség terjedése a világ megteremtése óta a legnagyobb átalakító hatással és erővel volt az emberiségre; tájékozottabbá, világosabban látóvá tette elméjét, fokozta érdeklődését és foglalkoztatta a szívét. És még egy szerfölött jótékony hatást is gyakorolt az emberiségre, nevezetesen azt, hogy akarátát igazgatta oly irányban, hogy érdeklődését felkeltve és fentartva, a műveltség és a haladás terén az embereket mindig előbbre törni segítette.

Altisztjeinknek szolgálati elfoglaltságon kívül mindig marad elég idejük ahhoz, hogy általános műveltségük munkálásán fáradozhassanak. A gyakorlati szolgálat túl sok szellemi munkát nem követel s így az agy rendszerint pihent akkor, a mikor az altiszt szolgálatát el látva, félrevonulva, önképzéséhez fog.

A ki e komoly munka tekintetében önmagával szemben nem követ el vétkekes könnyelműséget, a ki tehát az általános műveltsége megszerzésén szüntelenül fáradozik, az valóságos szellemi élvezetet, gyönyört talál abban s örömmel állapítja meg, hogy milyen hasznos és mennyire áldásos munkát végzett önmagával.

Társadalmi életünk jelen napjaiban a műveltség az a hatalom, mely előtt mindenki elismeréssel és méltanylással bajol meg.

A régi társadalomban a vagyon, a rang, a születés játszott nagy szerepet, a mai társadalmi élet alapköve, a mai kor baladásának a zászlóvivője, a mai élő nemzetek értékének fokmérője: a műveltség.

A mai kor haladását csak az képes megérteni, azzal csak az képes lépést tartani, a ki önművelésben fáradozik

egy pillanatig sem szünik meg. Az önművelés eredeti célját is tulajdonképpen az képezi, hogy azt, a mit nem tudunk, megismerjük és megtanuljuk, hiányos ismereteinket pótoljuk és szellemi szükségleteinket kielégítsük.

A ki csak valamit is ért a vegytanhoz, a csillagászat-hoz, a természettanhoz stb., a ki csak valamit is tud hazánk vagy a népek történetéből, vagy a lélektanból, az élettanból, a bölcsészettanból stb., a kinek csak egy kevés ismerete van a természetrajzból, a földrajzból, a számvetésből stb., az az ember érzi csak a legjobban, hogy mennyit nem tud, mennyihez nem ért még és mennyire fogyatéko-ak ismeretei; viszont tudja sajnálni azokat, a kik teljes tudatlanságban, szánalomraméltó szellemi elmaradottságban élnek. Ilyenkor tud csak igazán igazi különbségeket tenni a művelt és a műveletlen ember között; ilyenkor képes igazán felfogni a műveltségre való törekvés szükségességét, ha maga elé képzelet és összehasonlítást tesz egy művelt ember műveltsége és egy írni és olvasni nem tudó ember sötét elmaradottsága között. Az előbbi szellemi életet él, az utóbbi valóságos tengő életet és alig van, a mi őt állattól megkülönbözteti.

Annál értékesebb tagjai vagyunk az államnak és a társadalomnak, minél műveltebbek vagyunk; annál nagyobb a tekintélyünk embertársaink előtt, minél inkább kimagaslunk közülök műveltségünk által.

A műveltség az, a mely a legnagyobb különbségeket teszi az ember és ember között és a mely még az azonos társadalmi körön belül élő embereket is annyira megkülönbözteti egymástól.

A műveltségünk emel fel bennünket arra a fokra, a melyen állva, látjuk a mérhetetlen nagy mindenséget, a végtelen Isten hatalmát és vele szemben szinte eltörpülni érezzük a véges embert a maga parányiségében.

A műveltségünk teszi finommá a lelkünket, ez szoliditást ad ösztöneinknek, ez csillapítja háborgó indulatainkat, ez fékezi izzó szenvedélyeinket.

Műveltségünk egy olyan mindent áthatoló, alkotó erő, a mely felemel bennünket röghözkötöttségünkől, visz egy emberiesebb világ felé, hol emberi mivoltunkhoz méltóan tudunk élni; hol nem a durva, a nyers erő, nem a kiméletlen egyéni baroz, nem az önzés, a mindenkit letörni akarás, nem az alacsony és aljas emberi indulatok hatalmaskodnak az ember felett, hanem a mely világban az erősebb nem nyomja el a gyöngébbet; mindenki megbecsüléssel viseltetik a mások jogai és javai iránt; a hol mindenki ott gyakorolja erejét, a hol tud uralkodni magán, tud érvényesülni és tud dolgozni embertársai jólétében; a hol a más szerencsétlensége könnyeket fakaszt, szegénység, bánata részvétet kelt; a hol mindenki a közjó javára értékesíti munkásságát; a hol az emberek harmonikus életet élnek; a hol béke, áldás és szeretet lakik a lelkekben.

Az emberi élet értékességét, ismereteinek, tudásának,

A birninghami oserkesz-hétről. — A fiuk üdvözlik a szemlét tartó Artur Connaughti hercegot.

képességeinek erejét és hatalmát mérlegelni csak művelt ember képes. Egyedül a műveltség az, a mely kiemeli és följé helyezi az embereket az állatoknak és képeit az embereket egy igazi, erkölcsi, tartalmas és szép földi élet átélésére.

Csudák és tévelygések.

•Histoire de imaginations extravagantes» czímmel, a mi jó magyarán az emberi képzelgések történetét jelenti, nagy érdekű s ma már ritka munka jelent meg ezelőtt mintegy 200 évvel, Párisban. Érdekes e mű azért, mert az időben az európai felvilágosodás még jórészt a misticizmus szolgálatában állt s még nagy nevű tudósok és bölcselők sem vonhatták ki magukat a tudományos szellem azon tévelygései alól, melyek az akkori műveltségi állapotokat jellemezték. Annál meglepőbb tebát, hogy már akadt egy könyv, mely éles kritikával, mulattató gúnnyal ostorozta a kor mély babonásságát s e törekvésében az írott és szóbeli hagyományok egész tarka világát felöleli.

Szólva mindenek előtt a természet és emberkéz állítólagos csodáiról, följegyezi, mikép a többek közt Pyrrhus királyról hagyta fenn a hagyomány, hogy egy agátköve volt, mely a kilencz tánczoló muzsát ábrázolta, közepén a lanton játszó Apollóval. De a természetnek még csodálatosabb játékát őrzi a közhit szerint a pisai Szent János-templom, melynek egyik köve tökéletes vén remeté mutatott a pusztán, egy patak mellett ülve, kezében csöngővel. Hasonló üneményről emlékeznek a ravennai Szent Vitályos templomában is, kivéve, hogy itt egy szerzetes alakja látható hamvas szürke színű kövön.

Németországon Schneibergban volt nagy híre egy földben talált termés-éreznek, mely családiasig basonlitott egy bátán gyermeket czipelő emberhez. Érdekes még a konstantinápolyi Bölcsesség temploma Keresztelő Szent János képeről, szintén egy márványdarabon, kecskédörbe öltözve, melynek egyetlen hiányossága, hogy a természet csak egy lábbal állította ki.

Nagy nevezetességre tett szert egy időben Nagy Albert kigyóköve is, melynek az a különös tulajdonsága volt, hogy oly helyre téve, bol — kigyók jártak, minden kigyót magához vonzott. Valamelyik bádeni örgróf viszont egy oly drágakövel dicsekedett, mely, bármerről nézték, természetes keresztet mutatott.

Említsük-e még a velencei Szent-György-templom halál-fő-talizmánját? azokat a köveket, melyek természetes betűket képeztek, úgy, hogy egymásböz illesztve, egy bizonyos király nevét rakták ki? Ebből aztán odáig merészkedett a naiv hiszékenység, hogy egyenesen oly kavicsokról vélt tudni Mauritania Septa nevű városkájában, melyekben természetes kinyomatban ily szavak

voltak láthatók: «Ave Mária» — «Gratia plena» — vagy «Dominus tecum».

Amerikában is ismernek oly növényfajt, melynek virága Jézus Krisztus kinzó-eszközeit tünteti elő teljesen felismerhetőleg.

Néha maga az emberi test szolgál tárggyal a természet rejtélyes játékaiknak. Legalább Augustus császárról beszélték, hogy gyomra és basa gyöngyökkel volt behintve, melyek oly számban és akként helyezkedtek el, hogy tökéletesen a Nagy-Gönczöl-szekere csillagzatát ábrázolták. A spanyol «salutador»-oknak, kik bizonyos betegségek gyógyításával foglalkoztak, a közhit szerint születésüktől fogva fél kerék alakú jegy volt testükön.

A régi kor híres talizmánjai közül említsük a trójai falovat, az egyiptomi Memnon szobrot, Sejanus szerencso-szobrát. Az «Otia imperatoris» czimű régi könyv szerint Virgil is egyszer egy érczhegyet állított Nápoly városának egyik kapuja elé, mely nyolcz éven át, a míg ott volt, távol tartotta a legyeket a várostól. Taliznánja volt a legyek ellen különben Coelius Rhodiginus szerint azon helyeknek is, hol az olympiai versenyekeket tartották, továbbá Plinius szerint a római marhavásárnak, Solinius szerint a Hercules templomának Cordanus szerint egy bizonyos velencei háznak, mások szerint újabban a poitorii apátság refectoriumának, sőt a toledói nagy mészárszéknek is, hol egy izben, — írja valaki, egész éven át sem láttak egynél több legyet.

Virgilről azonban még sok más érdekes apparatus készítését hagyták fenn a középkor írói. Elmondták, hogy Nápoly előtt egy dombon érczszobrot állított fel, szájában trombitával, melynek hangja oly erős volt, ha az éjszaki szél kezdett fújni, hogy elűzte a tüzhányó füstjét s meglímélte attól a lakosokat. Továbbá azt is meséli róla, hogy közös tüzhelyet emelt, melynek tüznél mindenki melegekedhetett. De elébe ércz ijász szobrát állította, fölbúzott ijjal s e felirattal: «A ki engem megüt, lelövöm.» Valaki tréfából megütötte a szobrot, mire az kilötte ijját, bele a tűzbe, mely rögtön kialudt.

Szintén Virgilről említi a krónikák, hogy a piócákkal elaraszott Nápolyt azzal mentette meg ez undok állatoktól, hogy egy arany piócát vetett a kútba; meg aztán, hogy Róma őrizetére szobrokat állított, melyeket éjjel-nappal papok őriztek. Valabánszor aztán valamelyik leigázott nemzet fegyvert akart ragadni Róma fensősége ellen, a szobor, mely az illető nemzet jelvényét viselte, megmozdult, egy nyakába akasztott ösöngő megszólalt, a szobor újja a lázadó nemzet felé mutatott. Még itt sem szűnt meg csodálatos találakonytsága: mészárszékét rendezett be Nápolyban, hol a bús soha sem romlott s hűdösödött meg; két nagy köalakat helyezett el a város kapuja előtt, melyek közül egyiknek szép és vidám, a másiknak rút és szomorú volt a neve. Ha aztán valaki az első szoboralak felől jött be a városba, minden dolga fényesen sikerült, de ha a másik felé vette útját, semmiben sem ért célt.

Hanem hát mi volt mindez Albertus Magnus híros ember-gépezetéhez, az Androidóhoz, melyen harmincz évig dolgozott szakadatlan, minden részét az égi testek más-más konstellációja idejében kovacsolva, szemét pl. mikor a nap a zodiacus jegybe ért. Ennek a gépezetnek az volt a tulajdonsága, hogy mesterét minden nehézségen túlségítette. Fájdalom, összetört s így nem szolgálhat többé mintául Edison tervezett beszélő emberéhez.

De támadt helyette más csoda böven, a könnyen-hívők agyában és pedig ezúttal többek közt egy hajós-

kapitány által készített páva is, mely — mirabile dictu — sajátságos gépezeténél fogva nemcsak enni, hanem emésztetni is képes volt. Kár, hogy ez az elmés masina gyakorlati czélokra nem szolgált s így minden haszon nélkül múlt ki a világból. Nem úgy, mint az az ércszobor, a mely Alexandriában, Calligraphius szerint megmozdult és fenhangon kezdett kiáltozni, mikor Konstantinápolyban Móricz császárt és gyermekeit lemészárolták alattvalói. Egészen más izlése volt egy zamorai (a régi Numantia) ércfőnek, mely csak olyankor kiáltotta el magát, ha zsidó közeledett.

Konstantinápolyt, — mondják, — egy ércz kigyó őrizte egykor attól, hogy a kigyók a városta lopózzanak. Mikor II. Mohamed a várost bevette, egy nyílövessel kitorpte az ércz kigyó egyik fogát. Rögiön rá iszonyu sokasága a kigyóknak özönlötte el a várost s rohanta meg a lakosokat, de csodálatos módon, a nélkül, hogy ártottak volna nekik, mert — s ez a meglepő! — mindannyinak ki volt törve a foga épen úgy, mint az ércz kigyónak.

Hasonló kigyó-ellenes talizmánt állítólag toursi Szent Gergely is talált, mikor Páris hidjait ásták, egy darab réz képében, melyen patkány, kigyó és tűz volt ábrázolva. Szerencsétlenségre nem gondolták és áptották jól a becses darabot, minek folytán a várost elárasztották a kigyók és patkányok, s gyakori tűzvész dúlta föl.

Mert a talizmánokon okozott minden legkisebb kár vagy csorba megboszlulta magát a büverőn. Az a bronz szerencse-szobor, mely Anastazius császár idejében Konstantinápolyban volt felállítva s egyik lábával egy ércz-hajóra helyezkedett, abban a pillanatban, midőn a hajóról egyes részecskék leváltak, elvesztette büverejét, úgy hogy a hajók többé nem köthettek ki Konstantinápoly kikötőjében, s csak akkor érhettek el újra a kikötőt, mikor a letört darabokat helyeikre visszaillesztették.

Csodásabb erővel azonban nem birt találmány, mint az, melyet a hagyomány szerint egy efézusi ifju tett talpa alá, hogy az olympiai versenyeken jobban futhasson. Pedig ez csak egy egyszerű rézlemez volt, de erre rá voltak vésvé Diana lábai.

Maga szent Tamás is, a monda szerint, sikerrel kísérte meg, hogy a tanulmányai közben ablaka alatt itatóra járó lovak zajongását távol tartsa. Elég volt erre egy ló alakja természetesen az asztrológia szabályai szerint elkészítve, mely az utcán 2—4 lábnyi mélyen a földbe elásatva, ettől fogva eltérítette a lovászokat a Szent Tamás ablaktól.

Vég nélkül lehetne folytatni az emberi tévelygések történetének basonló példáit. Vastag előítéletek, nevetéses képzelmek mellett azonban nem egy emlékét leljük bennök a technikai fejlettség valóságos csodáinak is, melyeket magával temetett a múlt, s a jelen kétkedéssel fogad.

KÉPFINKHEZ.

Astra Torres, az angol haditengerészet új léghajója.

A repülőgépekkel elért újabb és újabb sikerek, magassági és távolsági rekordok, még mindig nem tudták kiszorítani a léghajót a hadihaszorlatból, dacára, hogy úgy a török-olasz-, mint a balkáni háborúkban a hadipilóták és repülőgépek egész csapata vett részt és — mint írjuk — eredményesen is végezte feladatát úgy a felde-

ritő szolgáltnál, mint a pihenő és figyelő ellenségnek bombákkal való zaklatásánál.

A kétféle légi jármű bizosságaról ugyan még eddig korai volna beszélni, mert úgy az egyikkel mint a másikkal gyakran történnek szerencsétlenségek. De összehasonlítva az előfordult szerencsétlenségek számárányát, valamivel mégis bizossabbnak látszik a léghajón való légi közlekedés. Ennélfogva, bár minden állam hadserege inkább a hadipilóták és repülőgépek számát szaporítja, mégsem mellőzik teljesen a sokkal drágább léghajóknak használatát sem.

A képeink egyikén bemutatott léghajó az angol haditengerészet Astra Torres nevű új léghajója s a jól sikerült kép éppen a felszállás előtti pillanatokban mutatja be azt.

A birminghami cserkészhétről.

Anglia a különféle sportnemek hazája, ismét egy újabb sportnemmel lepte meg a világot. A cserkészlet ez, a mely abban nyilvánul, hogy tanulóifjak és gyerekek kisebb-nagyobb csapatokba vagyis a mi honvédségünkönél szokásos pajtásági csoportokba osztva, kirándulásokat tesznek s rajvonalakba szétterülve, a vidéket átcserkésszik.

A cserkész pajtáságnak tagja lehet minden tanuló. Szegény és gazdag egyaránt. Minden kisebb csoportnak ki van nevezve a vezetője; ez egyuttal parancsnoka is a csapatnak s meghagyásait a többi tagok, katonai pontossággal és engedelmisséggel teljesíteni kötelesek. Több csoportnak egy felsőbbiskolai diák, egy-egy nagyobb osztagnak pedig az oktató tanár a vezetője, oktatója és a kirándulásoknál irányítója.

A cserkészfiuk mindegyike hosszú, szegesvégű bottal és élelemtarisznyával van ellátva. Szervezési szabályuk van és viselkedésükre nézve utasítás szerű oktatásban részesülnek. Kötelességük egymást mindenben segíteni, a cserkészés közben talált eltévedt egyéneket utbaigazítani, ott pedig, a hol valami szerencsétlenség történt, bárkinnek is tőlük telhetőleg mindenben segílyt nyújtani.

Hogy az angol nép mennyire felkarolta ezt a sportot s hogy a felsőbb körök is mennyire érdeklődnek a cserkészfiuk működése iránt, igen élénken illusztrálja a képeink másikán bemutatott az a körülmény, hogy connaughti berczag megy megszemlélni őket, a kit a cserkészcsapat, vezetőivel élén, kitoró örömmel üdvözöl.

HIREK.

Adomány. A létesítendő csendőrségi internátus alapja javára Mertz Ferencz őrmester Csontáról 5 koronát adományozott. Ezen összeggel az alap vagyona 30,262 K 23 fillérre emelkedett.

Agyonlőtt fegyveres csavargó. Vas József batai őrsbeli csendőr, július 24-én a tolnamegyei Bata községhez tartozó porbályi erdőben, Kovacsics József kaposvári illetőségű, többrendbeli betöréssel vádolt fegyveres csavargó ellen, annak rögtöni halálával végződő löfögyvert használt.

Lovasaltishti tanfolyam felállítása. A honvédelmi miniszter ur folyó évi 86,220/16. számú rendelete folytán, szeptember 1-ével Budapestten lovasaltishti tanfolyam fog felállítani. Az 50 főnyi hallgatóval felállítandó altishti tanfolyamba a II. kerület 10, a III. kerület 15, a IV. kerület 2, a VI. kerület 8 és a VIII. kerület 15 lovascsendőrt fog vezényelni.

Számtanácsosi létszám leszállítása. A honvédelmi miniszter ur folyó évi 11.725 elm. lt. számú korendelete szerint. Ő császári és apostoli királyi Felseje folyó évi július hó 18-án Bad Ischlben kelt legfelsőbb elhatározása folytán a m. kir. csendőrség tiszti állománya egy ezredessel felemeltetett, tisztviselői állománya pedig egy 1. osztályú főszámtanácsossal apasztatott.

Kérelem. Juhász János máv. váltókezelő, ki Nekézseny-Sáta vasuti állomáson lakik, kéri Siróczy István örevezetőt, hogy címét tudassa véle.

KÜLÖNFÉLÉK.

Az olaszok saágyuja. A Montenegró elleni legutóbbi flottatüntetés alkalmából egy olasz ujság fölfrissítette azt az érdekes epizódot, a mely 1836-ban, az európai nagyhatalmak Görögország ellen intézett flottademonstrációja idején folyt le. Akkoriban Görögország háborúra készült Törökország ellen, az európai hatalmak pedig ultimátumot küldöttek Görögországnak és annak biztosítására hadihajóikat küldöttek a görög vizekre. A hajók között ott volt az olasz „Italia” pánczélos is, Napoleone Canevaro parancsnoksága alatt és ez a hatalmas hajó azzal tünt ki a többi hajó közül, hogy óriási ágyúi voltak, a melyek azonban állandóan vászonlepelbe voltak burkolva. Valahogyan az a hír kelt szárnyra Athénben, hogy az olasz hajónak saágyúi vannak és ez a híresztelés nagy derültséget keltett a görög lakosság körében. Kávéházakban, nyilvános helyeken, sajtóban rossz viczcseket saragtak az olaszok hajójáról, gúnyverseket énekeltek és minden képzeltető módon ócsárolták az olaszokat. Az olasz matrózoknak emiatt nem is volt szabad elhagyniok a hajót, nehogy kellemetlen inci-densekre adjsanak alkalmat. A nemzetközi flotta parancsnoka, az angol tergenagy, egy napon elrendelte, hogy tekintettel György görög király másnapi születésnapjára, a nemzetek hajói adják meg a szokásos üdvölvéseket, Canevaro természetesen szintén engedelmeskedett a parancsnak, csak hogy olykép intézkedett, hogy az olasz üdvölvéseket ne a kisebb ágyúkból, hanem a saágyúknak csúfolt hatalmas ágyúkból adják le. Az első lövésnél a pireuszi kikötőben lévő összes ablakok tönkre mentek, a második lövésnél Athén egész lakossága kétségbeesetten szaladt a pireuszi kikötőbe és örülten jajveszékelve, már azt hitte, hogy a hatalmak megkezdték az ellenségeskedést Görögországgal. Majd megjelentek a kikötőben az összes görög miniszterek és a diplomáciai testület tagjai, hogy tájékozódjanak a történetek felől. Canevaro kitűnően mulatott az eset fölött, majd elrendelte, hogy a további lövésekre az apróbb ágyúkat használják, mert a saágyúk már épen elég tekintélyt szereztek az olaszoknak.

Napernyős rendőrök. A türehetetlen nyári hőség-től talán senkinek sem kell annyit szenvedni, mint a rendőröknek, a kik az utcák kereszteződéseinél órák hosszan keresztül nyakig begombolt posztórúhában, sapkában vagy épen sisakban kénytelenek tűrni az égető napsugarakat. Washingtonban a rendőrfőnök most a 15-ik Avenue és New-York Avenue kereszteződésénél hatalmas napernyőt (aféle kofaernyőt) állíttatott fel, amelynek árnyékában a posztoló rendőr olykor pihe-nést találhat. A kísérlet után ilyen ernyőket fognak számos helyen felállítani.

Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztőség a szolgálattal kapcsolatos kérdésekre és névtelen levelekre nem válaszol, köziratot vissza nem ad, levélben pedig csak igen kivételes oly esetekben válaszol, ha a válasz — kényességénél fogva — nyilvánosan meg nem adható. Kérjük ennél fogva olvasóinkat, hogy leveleikkel bélyeget ne küldjenek.

Igyek vő. 1885. 1. Ez év végén Nagyváradon 2. Folytatólagosan beszámítják, ha szolgálati idejét nem szakítottu meg. 3. Úgy találjuk, hogy be van szüntetve. 4. Egy évi próbaszolgálat és aztán vizsga. Középiszkola nem kell.

L. A. 760. Az ideiglenes nyugállományba helyezett csendőr egyének csak az illetékes csendőrkerületi parancsnokság engedélyével társulhatnak.

300. Nézetünk szerint igen.

Vadász. Azt kell tudni, a mit az előjárója parancsol. Ha sérelmet lát főnököregni, lépjen a hivatalos utra.

Jelenkor. 1. Ez a kényes kérdés merov szabályok közé nem sorolható; a felek névtársaságtól függ. 2. A férfi mindig előbb közölni a nőnek. Sok függ a helyi szokásoktól, megszállás stb. tekintetében; a kölcsönös előzékenység mindenesetre a legjobb mód ily ügyek felvetődésének kikerülésére.

Ibolya. Az őrsparancsnoknál köteles jelentkezni.

2001. Az igényjogosultak rövid időn belül megkapják.

S. S. Sz. Igen.

120. Nézetünk szerint megtartja a nyugdíjat.

P. S. Igen, de nem tekintheti sajtójának.

Sz. csendőr. A csendőrségnél nyert rendfokozatot megtartaná, ha visszavennék; csak az a bökkenő, hogy nem veszik vissza!

1867. Rangosztályba nem sorol havidíjasok, kik a nem tényleges viszonyban állanak, egyenruhát nem viselhetnek. Ideiglenes nyugállományba levők nem ténylegeseknek tekintendek.

Laczi. A m. kir. honvédség illetékszabályzatában.

5. Igen.

M. P. Nyenkor a lelkész kívánsága szerint kell igazodni.

1898. 1. Belügyminiszter. 2. Honvédelmi miniszter.

Ünnekvagyó 333. 1. Ürtésülésünk szerint az altszti tanulmány az év vége felé Nagyváradon megkezdődik. 2. Bizonytalan.

Magyar Köztisztviselők és Állami Alkalmazottak Takarékpénztára

Köztisztviselői kölcsönök törlesztésre.

Előlegek értékpapirokra.

Családi házak és telepek létesítése.

részvénytársaság

Budapest, VII., Rákóczi-ut 76. sz.

— Telefon 153-44. szám. —

Alaptőke 1.000,000 korona.

Kölcsönök la bérletiltás ellenében.

Külföldi pénznemek vétele és eladása.

Sorsjegyeknakrésztletreés készpénzzé váló eladása.

Elfogadunk betéteket takarékpénztári könyvecskére. 1. Oly takarékbetétek után, melyeket hat hónapi felmondási idő leköltése mellett helyeznek el intézetünknel, 6% (hat) betéti kamattal fizetünk (A tőkekamatadó levonásával). 2. Olytak rékbetét után, melynél a betető az 1. pontban jelzett felmondási időt ki nem kóti, 5% (öt és fél) betéti kamattal fizetünk (A tőkekamatadó levonásával).

Előleget nyújtunk értékpapirokra, sorsjegyekre, vidék. Intezetek részvényeire.

Személyi kölcsönöket folyósítunk kezesség mellett vagy felzalogos biztosíték ellenében, juányos kamattal mellett. Utalványok, intézvények és utalványok beszedését elállítjuk igen mérsékelt költségek felszámításával. Vesztük és e aduak értékpapirokat, idegen pénzeket.

HIVATALOS RÉSZ.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Legfelsőbb elhatározások.

Ő császári és apostoli királyi Felsége 1913. évi július hó 16-án Bad-Ischlban kelt legfelsőbb elhatározásával: Szabó József, nyugállományu csendőrezredesnek és törvényes utódainak régi magyar nemességük épségben tartása mellett a *híndi* előnevet díjmentesen legkegyelmesebben *elományozni* méltóztatott.

Ő császári apostoli és királyi Felsége 1913. évi július hó 18-án Bad-Ischlban kelt legfelsőbb elhatározásával: nemesszeghi Nemesszeghy László 1. osztályu főszámtanárosnak, a csendőrségi felszerelési anyagraktár főnökének jelenlegi *szolgálati állása alóli felmentését és létszám felett való vezetését* legkegyelmesebben *abron-delni* és

Boronkay Ákos alezredest, az V. számú csendőrkörület beosztott törzstisztségét a *csendőrségi felszerelési anyagraktár parancsnokává* legkegyelmesebben *kinevezni* méltóztatott.

Várakozási illetékekkel szabadságotatott:

szamosfalvi Panajott Sándor, VI. számú csendőrkörületbeli főhadnagy, a *megejtett felülvizsgálat alapján, mint «jelenleg szolgálatképtelen»,* 1913. évi augusztus hó 1-étől számítandó egy év tartamára.

Választott lakhely: Wien.

Ideiglenes nyugállományba helyezettek:

1913 július hó 1-ével:

Bálint Ferencz, I. számú csendőrkörületbeli járásörmester, a *megejtett felülvizsgálat alapján, mint «rokkant, mindennemű népfölkelési szolgálatra is alkalmatlan».*

Választott lakhely: Nagybaczon.

Kovács Máttyás, III. számú csendőrkörületbeli járásörmester, a *megejtett felülvizsgálat alapján, mint «rokkant mindennemű népfölkelési szolgálatra is alkalmatlan».*

Választott lakhely: Kiskunhalas.

1913 augusztus hó 1-ével:

Barna Sándor, IV. számú csendőrkörületbeli járásörmester, a *megejtett felülvizsgálat alapján, mint «rokkant, mindennemű népfölkelési szolgálatra is alkalmatlan».*

Választott lakhely: Szerednye (Ung m.).

Simon Lajos, IV. számú csendőrkörületbeli járásörmester, a *megejtett felülvizsgálat alapján, mint «rokkant, mindennemű népfölkelési szolgálatra is alkalmatlan».*

Választott lakhely: Szatmárnémeti.

Szántó József, II. számú csendőrkörületbeli járásörmester, a *megejtett felülvizsgálat alapján, mint «jelenleg szolgálatképtelen»* hat hó tartamára.

Választott lakhely: Buziásfürdő.

Okiratilag megdicsértetett:

A m. kir. V. számú csendőrkörületi parancsnokság által:

Balga (Szőlős) István örmester, két rendbeli szándékos emberölési eset tettesének kiderítése körül tanusított fáradhatatlan, buzgó és leleményes közreműködéséért.

Koó József örmester, bírósági segédmunkás, ezen alkalmazásában tanusított lankadatlan, buzgó és eredményes tevékenysége, nemkülönbön példás magaviseletéért.

A m. kir. VIII. számú csendőrkörületi parancsnokság által:

Láng Lajos és Ágoston János járásörmesterek, huzamosabb csendőrségi szolgálatuk alatt, a közbiztonsági szolgálatban minden alkalommal, fáradtságot nem ismerő kitartással, ernyedetlen buzgalommal és szakértelemmel teljesített eredményes szolgálatukért, alárendeltjeiknek helyes és czélirányos vezetéseért és neveléséért, nemkülönbön jó magaviseletükért.

Kovács Ferencz és Bakó Károly örsvezető cz. örmesterek, huzamosabb csendőrségi szolgálati idejük alatt, a közbiztonsági szolgálatban minden alkalommal kifejtett buzgalomukért, alárendeltjeiknek helyes és czélirányos vezetéseért és neveléséért, nemkülönbön jó magaviseletükért.

Kellemen Lajos csendőr, a közbiztonsági szolgálat terén, fáradtságot nem ismerő kitartással, ernyedetlen buzgalommal és szakértelemmel teljesített nyomozások során elért igen szép eredményeiért, nemkülönbön jó magaviseletéért.

Nyilvánosan megdicsértettek:

A m. kir. VIII. számú csendőrkörületi parancsnokság által:

Vidi János járásörmester, hosszas csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálatban minden alkalommal kifejtett buzgó és eredményes működéséért, alárendeltjeinek helyes és czélirányos vezetéseért és neveléséért, előjáróinak odaadó támogatásáért, nemkülönbön jó magaviseletéért.

Vinceze Lajos csendőr cz. örmester, a közbiztonsági szolgálatban minden alkalommal kifejtett eredményes szolgálatiért, nemkülönbön jó magaviseletéért.

Gogota Gergely csendőr, hosszas csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálatban kifejtett hasznos tevékenységéért, nemkülönbön jó magaviseletéért.

Filip Vazul csendőr, hosszas csendőrségi szolgálati

Villamos és gőzvezérvonalak berendezett gyár tárolról nem képes olcsón főm. és jó hangszert szállítani, mint **REMÉNYI MIHÁLY**, a Ludovika Akadémia házi hangszervésője. Azért ne vásároljon semmiféle hangszert, legyen az hegedű, gordonka, cimbalom, harmonium, harmonika, fa-, rézfúvó-hangszer, hár, stb., míg **Reményi** legújabb képességű zseket át nem olvasta, mely ingyen és bérmentve küldetik **Budapestről, Király-u. 58.** Külön költségteljes díjjalant. Kivétel a világ minden részébe nagyban és kicsinyben. Az összes hangszerek javítása szakszerűen és olcsón. — Minden hangszerről külön-külön árajegyzék kéréndő.

ideje alatt a közbiztonsági szolgálat terén minden alkalommal kifejtett hasznos és eredményes szolgálataért.

Pénzbeli megjutalmazás.

A m. kir. VIII. számú csendőrkerület állományában: Ács Géza járásörmester, a m. kir. belügyminiszter ur 1913. 88,216/V—b. számú rendeletével, a közbiztonsági szolgálat terén kifejtett buzgalmaért 200 K; továbbá Földi Imre csendőr és Szirmai György volt csendőr, a m. kir. belügyminiszter ur 1913. évi 69,317/V—b. sz. rendeletével, a Szamos folyó áradása alkalmával a mentési munkálatok körül kifejtett önfeláldozó tevékenységükért 100, illetve 80 korona pénzzutalomban részesítettek.

Előléptettek:

1913 július hó 1-ével:

örmesterekké:

a m. kir. III. számú csendőrkerület állományában: Vatai Lajos, Somogyi János, Rozsnyai Mihály, Csók Gábor; továbbá:

a m. kir. IV. számú csendőrkerület állományában: Hübel Pál Péter és Ujhelyi János őrsvezető ez. őrmesterek;

örvezető ez. őrmesterekké:

a m. kir. III. számú csendőrkerület állományában: Pető Elek, Szücs Gy. Lajos I., Kovács István V., Nagy József, Ferencz István, Bereczki János; továbbá: a m. kir. IV. számú csendőrkerület állományában: Hübel Mátyás és Bogár József csendőr ez. őrmesterek.

Járőrvezetői jelvénynyel elláttattak:

A m. kir. III. számú csendőrkerület állományában: Pintér János II., Maros György, Sütő József, Bakó Antal, Molnár László, Szücs Sándor, Tóth Péter I., Dér János, Nánási Kálmán, Sertő Jenő, Kürti János, Tatár Bálint, Mezei Mihály, Varga János IV., Nemeth István I., Radicsév József, Horváth Sándor V., Szakáll Barnabás, Biács János;

a m. kir. IV. számú csendőrkerület állományában: Szabó Elek, Papp Benjámin, Stuller András, Pintér János, Sinkó Mátyás, Sándor Mihály; végül

a m. kir. VII. számú csendőrkerület állományában: Kovács József, Botár Karoly, Geréd Ferencz, Biró András, Szabó János, Bákai Lajos, Arkosi Gyula és Borhély József csendőrök.

Katonai szolgálati jellel elláttattak:

A II. osztályú legénységi katonai szolgálati jellel elláttattak:

a m. kir. I. számú csendőrkerület állományában: Ivicsen József őrsvezető ez. őrmester, 1913 július 6-án;

a m. kir. II. számú csendőrkerület állományában: Útő Mihály őrsvezető ez. őrmester, 1913 jul. 10-én;

a m. kir. III. számú csendőrkerület állományában: Szeleczky János csendőr ez. őrmester és Kovács Károly I. csendőr, 1913 július 21-én;

a m. kir. IV. számú csendőrkerület állományában: Lyachovics György csendőr, 1912 augusztus 6-án és Szélesi Miklós csendőr ez. őrmester, 1913 július 11-én.

FOGAK

A kinek műfogra, foghuzásra, vagy fogtömésére van szüksége, az forduljon bizalommal leendő műfogmütermémben, mely 10 óras fennállásáig a jó bízalmat sikerült elnyernie. «Patent» szájpadlása nélküli fogszorok és egyesfogak 22 kar. aranykoronák. Foghuzás fájda/ommentesen 2 K. Fogtömés arany, platina, ezüst és czeemittel 4 K-tól. Fogtisztítás hófehérre 2 K. Az általunk készített fogak azonnal megsokkalták, ráadásra kitűnően alkalmasak. Szagot nem kapnak. Tíz évi irásbeli jótállás.

A t. csendőr-égnek külön megállapított rendkívül olcsó árak! Telefon: József 41—46.

FENYVESI JENŐ

ÁLL. VIZSGÁZOTT FOGTECHNIKUS FOGTECHNIKAI MÜTERME

Budapest, VII. Thököly-út 22. I. em.

Csendőrségi kalapborítók á 1 kor. 50 fill.

Íróasztalra dobozok á 6 kor. Íróasztalra rekesz-fedőlapok 60 és 80 fillér.

Mind Ezeket előírás szerinti méretek szerint és előírásnak megfelelő kék preselt papírossal bevonva — szolgálati könyvek, melyek hivatalból bérme. tve küldhetőek im emre és ugyan-
osak bérmentve küldöm vissza is — legjobban és szépen be költetnek, továbbá mindenféle könyvkötő munkát és bármily alakú dobozokat is külön méretek szerint előírás szerinti jóságos kivitelben, olcsó árakon ajánl:

Makó Károly

könyvkötő és dobozgyártó.

Brassó.

20K-án felüli megrendelések portómentesek.

VÁRNAY ÉS FIA

Budapest, VI., Liszt Ferencz-tér 9. szám.

Minden egyes csendőrré rendkívüli fontos és nélkülözhetetlen

a kiadásunkban most megjelent **Magánjegyzék könyvecske, mely zsebalaku puha kötésben, betűsoros bevágással,**

a kiderítetlen esetek, nyomozott egyének, állatok és tárgyak, körözések és sajtótermékek, kő- és állatcsontpécszek, figyelmeztetések kisebb kihág. alkalmából és egyéb feljegyzések bevezetésére szolgáló lapokkal ellátva. Ára 60 fill. A kerületi parancsnokok részben már annak használatát elrendelték, részben pedig igen használható magánjegyzék könyvcskének minősítették. **Az új emléklapokat és hozzávaló szalagok raktárunkon kaphatók.**

Könyvnyomda, könyv-, papir- és írószer-kereskedés, a magyar kir. csendőrségi hivatalos nyomtatványok legnagyobb raktára.

VII. ÉVFOLYAM.

MEGJELENIK MINDEN VASARNAP.

1913. 32. szám.

Budapest, augusztus 10.

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja
a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv
szerkesztő bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre — — 12 korona

Félévre — — — 6 korona

Negyedévre — — 3 korona

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budapest, IV., Egyetem-utca 4.

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, IV. Egyetem-utca 4. sz.

Mit kell tudni a csendőrnek a bűnvádi perrendtartásból.*

Irta: dr. Kármán Elemér, kir. járásbíró. (Folytatás.)

A tanúk kihallgatása után a Bp. 313. §-a értelmében felolvassák nyilvánosan azokat az iratokat, a melyek a bűnügyben bizonyítékul szolgálnak és felmutatják a bűnjeleket. Azok az iratok, a melyeket felolvasnak, azért olvassatnak fel, hogy a bíróság, illetőleg az esküdtek az ítélkezéskor azt is figyelembe vegyék. Ilyen okiratok ebben az ügyben a következők: az a helyszíni szemle-jegyzőkönyv, a melyet a járásbíró 1912 október 17-én Nagykanizsán felvett, továbbá K. Ferencz halottszemléjéről és boncolásáról felvett jegyzőkönyv, valamint a két vádlottnak erkölcsi és vagyoni bizonyítványa. Felmutatják azután azt a botot, a melyet a csendőrség a helyszínen talált, nemkülönben a K. Ferencz elhalálozásának helyén megtalált lábnyom gipszzel való felvételét is felmutatják azt a csizmát, a melyet a csendőrség az eset után való nap megtalált L. József birtokában. Felolvassák ezután a takarékpénztárnak az útiratát, a melyből kiderül, hogy az elhalt K. Ferencz halálát megelőzőleg a pénztárvezetéstől magával hozott 600 koronát, valamint a postahivatalnak azt az értesítését, hogy L. József Amerikából az eset előtt hat hónappal azelőtt kapott 100 koronát.

Ezen okiratok közül különösen felemlítendőnek tartom az erkölcsi bizonyítványt. Ezt a bizonyítványt minden csendőr ismeri, mert hiszen ma már azt a csendőrség szerzi be. Ez az erkölcsi bizonyítvány a 24300/908. sz. rendelet szerint felküldetik Budapestre az Országos bűnügyi nyilvántartó hivatalba, a hol nyilvántartják a bíróságok értesítései alapján mindenkinek az előző büntetését is abban az ott bele írva lesz. Ezt a bizonyítványt a Bp. 313. §-a szerint csak akkor szabad felolvasni, ha abban a vádlottnak korábban elkövetett valamely büncselekménye tüzetesen meg van jelölve. Ezt azért tartom szükségesnek megemlíteni, mert a csendőri jelentésekben gyakran van megemlítve, hogy a gyanúsított büntetve volt, vagy hogy rovott előéletű, azonban a csendőrségnek nem volt módjában vagy elmulasztotta a pontos adatokat megszerezni. Ennek a nem pontos körülírásnak tehát nincs hatálya, mert a főtárgyaláson

* Előzményt lásd lapunk f. évi 19. a előző számában.

fel sem olvassák és legfeljebb reafogásnak fogják minősíteni, ellenben a 24300/908. sz. rendelet szerint a csendőrségnek mindig módjában van az Országos bűnügyi nyilvántartó hivatalnál Budapest-n a pontos adatok iránt érdeklődni.

Azt is látjuk, hogy a csendőri jelentést a főtárgyaláson nem olvassák fel. Ennek az oka nyilvánvaló. Éppen így nem olvassák fel a vizsgálóbírónak a végzéseit sem, valamint nem olvassák fel azokat a tanuvallomási jegyzőkönyveket sem, amelyeket a vizsgálóbíró a vizsgálat során felvett. Mi ennek az oka? Talán az, hogy a mit a csendőr, vagy a vizsgálóbíró oly nagy fáradsággal összeszedett és kidolgozott, azt a főtárgyaláson talán figyelemre sem akarják méltatni? Nem. Az oka az, hogy az egész bűnvádi eljárás szóbeli, tehát a mit kihallgatásokkal és megszemléléssel el lehet végezni, azt a főtárgyaláson elvégzik akként, hogy maga a bíróság hallgat ki vádlottat, tanút és a szakértőt és a mit lehet, azt az ítélőbíróság közvetlenül megszemléli. Csak a kit nem lehet kihallgatni, annak a jegyzőkönyvi vallomását olvassák fel és csak olyan okiratokat, jegyzőkönyveket olvasnak fel, a melyeket valami hatóság adott és a melyek tartalma a főtárgyaláson nem is szemlélhető meg. Így felolvassák annak az egyénnek a vallomását, a ki időközben esetleg elhalt, vagy a ki olyan beteg, hogy nem tud bejönni a főtárgyalásra, vagy messze külföldön van; igen természetesen felolvassák a boncolási jegyzőkönyvet azért, mert azt sem lehet megismételni, végül a helyszíni szemle-jegyzőkönyvet is felolvassák azért, mert csak nagyon kivételes esetekben lehetséges az, a mit a Bp. 291. §-ában megenged, hogy a főtárgyalást az igazságügyi miniszter engedélye alapján a bíróság a helyszínen tartsa meg. A csendőri jelentésben nincs olyasmi, a mit meg ne lehessen ismételni: a tanúk, a vádlottak kihallgathatók, a mit a csendőr látott és észlelt, pl. lábnyomok, vérynnyomok vagy egyéb nyomok, azt maga a csendőr elmondhatja és felveheti, tehát a jelentés nem lesz felolvasva, az csupán az eljárás elején az ügyésznek tájékoztatására szolgál.

Ezt azért tartottam szükségesnek kiemelni és megmagyarázni, mert fel akartam a figyelmet hívni arra, hogy a csendőr feladata a bizonyítékok helyes és pontos összeszedése, nem pedig az, hogy a jelentésben véleményeket adjon elő, a nézeteit fejtse ki, mert az

Hegedűt, harmonikát, tárogatót, és a többi hangszereket általánosan elismert legjobb gyártm. szállít.

MAGYARORSZÁG LEGNAGYOBB HANGSZERGYÁRA

STOWASSER I.

os. és kir. udvari és hadsereg aszálító, a Rákóczi-Tárogató feltalálója, Budapest, II., Lánchíd-utca 5. — Gyára: Öntőház utca 3. — Régi hangszeresek javítása, vétel és beszerzése. — Árjegyzék minden hangszerrel külön kúldetik.

az ítélkezéskor nem csak hogy figyelembe nem vétetik, de még csak fel se olvassák. Természetes azonban, hogy a jelentésnek azért mégis pontosnak kell lenni és megbízhatónak, mert célja az, hogy minél több bizonyítékot soroljon fel, olyanokat, a melyeket a bíró maga is megvizsgálhat, de nem az, hogy ezen bizonyítékok felett ítéletet és véleményt adjon. Ez csupán a bíró feladata.

Gyakran basználtam itt, valamint az előző fejezetekben is azt a szót, hogy: *bizonyíték*. Mit értünk bizonyíték alatt?

Háromféle bizonyítékkal volt a most elbeszélte főtárgyaláson dolgunk, nevezetesen *szóbeli, írásbeli és tárgyi* bizonyítékokkal. *Szóbeli* bizonyíték volt a tanúk vallomása, valamint a szakértők. *Írásbeli* bizonyítékok azok az iratok, a melyeket felolvastak. Végül *tárgyi* bizonyítékok: az elhalt bullája, illetőleg az azon látható sérülések, a megtalált bot, a melylyel sérülések okoztattak, valamint a lábnyom és a tettes csizmája. E háromféle bizonyítékoknak közös célja az, hogy olyan körülményeket tárjanak elénk, a melyek arra a kérdésre vonatkoznak, hogy mit követtek el a vádlottak és elköveték-e azt a tettet, a mivel gyanúsítva vannak. A *bizonyítékok tehát olyan dolgok, a melyekből mi következtelünk arra, hogy valaki bűnös-e vagy ártatlan abban, a mivel vádolják*, olyan dolgok, a melyeken a külvilágban valami nyoma maradt annak, hogy az illető bűncselekményt elkövetett. L. József ölt: ezt látta a kis fiu, a kinek az emlékezetében ez a látás nyomot hagyott; a hullán megmaradtak azok a sérülések, a melyet ő okozott, a boton és a földön a vérnyom, a mely a megölttől származott, a földön a tettes lábának a nyoma, ehhez járul aztán mind az a körülmény, a melyet iratokkal igazoltak: az ő előléte, az, hogy a pénzszerzést igazolni nem tudta és hazugsággal fedezte, valamint a többi jól ismert körülmény. Ezeknek a bizonyítékoknak mind a tettes ellen kell irányulnia, hogy valakiről azt mondhassuk, hogy ő ezt a tettet elkövette, hogy az ő bűnössége be van bizonyítva.

A régi időkben a törvények előirták azt, hogy miféle bizonyítékoknak kell lennie és hány bizonyítéknak kell lennie valaki ellen, hogy bűnösnek mondhassák ki. A nép száján még ma is szálló igé az, hogy egy tanu nem tanu. Ez onnan maradt meg, hogy abban az időben legalább két tanu kellett ahhoz, hogy valakit elítéljenek. Ép így elő volt írva az, hogy csak akkor szabad valakit elítélni, ha a büntetést beismeri. Olyan esetekben azután, a mikor számtalan bizonyíték volt a vádlott ellen, mégse lehetett őt elítélni azért, mert nem ismerte be a büntetést. Ezért azután, hogy beismerje, kintára vonták és kínzásokkal vallatták. Ma már ez nincs így: az emberek belátták, hogy sokkal nagyobb veszedelem van abban, hogy két tanu vallomása alapján valakit biztosan elítéljenek és belátták azt is, hogy

a bünteteket másképp is be lehet bizonyítani, mint beismeréssel és eltörölték ezeket a szabályokat és azóta azt mondjuk, hogy ma a bűnügyekben a *szabad bizonyítás* rendszere uralkodik.

A szabad bizonyítás rendszere szerint, ha valaki ellen akárhány tanu is van, ha valaki be is ismeri a bűncselekményt, őt még is fel lehet menteni és viszont ha körömszakadtáig tagad, vagy ha csak egy tanu látta, a mit ő elkövetett, még is el lehet őt ítélni, akár a súlyosabb büntetést miatt is. Magától értetődik, hogy ez nem jelent annyit, hogy most már a bíróság tehet a mit akar, sőt ellenkezőleg, ma a bíró kötelessége még nehezebb és súlyosabb, mert a Bp. 324. §-ának 3-ik bekezdése szerint a bíróság a bizonyítás eredménye felett a *bizonyítékoknak egyenkint és egybefüggésülben való gondos mérlegelésével* halároz. Míg tehát valaha csak azt nézte a bíró, hogy van-e beismerés, vagy tanuvallomási bizonyíték és hány van, ma az összes bizonyítékokat külön-külön szemügyre veszi, megvizsgálja, egybeveti, gondolkodik a fölött, hogy megállhatnak-e azok a bizonyítékok egymás mellett és így kísérli meg felállítani a véleményét arra nézve, hogy hogyan történhetett az a dolog, a melylyel a vádlott vádolva van és ha ennek a feltevésnek az összes adatok megfelelnek, csak akkor mondhatja azt, hogy a tett be van bizonyítva, a vádlott bűnös. Így kell gondolkoznia a csendőrnek is, a midőn ő nyomoz. Ennek a szabad mérlegelés szabályainak azonban a csendőrségre egy nagy fontossága van, nevezetesen az, hogy a bírót abba a helyzetbe juttassa, hogy minél több bizonyítékot legyen módjában így megvizsgálni, bírálat tárgyává tenni és mérlegelni, vagyis a csendőr kötelessége az, hogy minél több adatot gyűjtse össze. Különösen két szabály az, a mi a csendőrré nézve kötelező, ép azért, hogy a bíróság abban a helyzetben legyen, hogy a bizonyítékokat gondosan megvizsgálhassa.

Első szabály az, hogy nincs a nyomozásnak oly csekélynek látszó adata, hogy annak ne legyen fontossága a főtárgyaláson és hogy azt figyelmen kívül lehessen hagyni. Sokszor egy és más granuok oly könnyűnek látszik, mint a pehely, de a főtárgyaláson az összes bizonyítékok együttességében ólomsúly gyanánt nehezodik a tettesre.

Másodszor: már a nyomozásnál mindent a legszigorubb becsületességgel és igazságszeretettel kell megnézni. Semmit sem szabad tulozni az eredmény érdekében és semmit el nem szabad hallgatni, mert mindent újra fognak vizsgálni a főtárgyaláson.

Mindebből láthatjuk, hogy a csendőri nyomozásnak milyen sajátos helyzete van a főtárgyalással szemben, a hol tulajdonképen az egész ügy eldől. A mi ott történik, az tulajdonképen a csendőr munkájának az ismétlése, ott mindig arról folyik a szó, a mit a csendőr már sokkal előbb látott, hallott, feljegyzett és tudott

Ha fáj a feje ne tévov azok, hanem használj onazonnal **Beretvás-pastillát**

mely 10 percz alatt a legmakacsabb migrainat és fejfájást elmulasztja. — Ára K 1.20. — Kapható minden gyógytárban. Készíti Beretvás Tamás gyógyszerész Kispesten. Orvosok által ajánlva. Három doboznál ingy. postai szállítás.

A lebontásra kerülő Lloyd-épület a Ferencz József-téren.

Szó van azonban ezekről a dolgokról akként, hogy maga az a csendőr, a ki mindennek a felkutatója volt, katonás tartózkodással és szerénységgel a háttérben maradt és teljes önbizalommal van az iránt, hogy a mit ő a nyomozás során komoly kötelességtudással elvégzett, arról a főtárgyaláson is csak a legnagyobb megelégedéssel fog mindenki megemlékezni. Az ilyen csendőr mindig részese a büntető igazságszolgáltatásnak, a kir. ügyészszel és a bíróval együtt, azoknak méltó munkatársa!

De miután tudjuk azt, hogy mit értünk bizonyítékok alatt és mi azoknak a fontossága, lássuk a mi főtárgyalásunknak a további menetét.

A beszerzett bizonyítékok felvétele után a Bp. 314. §-a szerint a feleknek, vagyis a kir. ügyésznek, a vádlottnak, a védőnek, a sértett és képviselőjének jogában van, hogy újabb bizonyítékok felvételét kérje és evégből az elnök kérdést intéz a felekhez:

•Felbivom a feleket, kívánna-e a bizonyítás kiegészítése iránt indítványt előterjeszteni?•

A kir. ügyész, valamint K. Ferenczné védője azt felelték erre, hogy ilyen indítványuk nincs.

L. József védője a következő indítványt teszi:

•Indítványozom L., M., N. és O. tanúk kihallgatását arra, hogy azon a napon, a midőn K. Ferenczet agyonütötték, L. József nem is volt Nagyuton, hanem egész nap távol volt Vásárhelyen. Ott ezek a tanúk látták és beszéltek vele.•

Erre az indítványra előbb megtehetik az észrevételeiket a többi felek.

A kir. ügyész válasza az volt, hogy ezt az indítványt feleslegesnek tartja azért, mert erre nézve már kihallgattak több tanút, a kik csupán azt igazolták, hogy a L. Józsefet az országuton látták menni a reggeli órákban, de különösen azért, mert gyanus dolog az, mikor valaki az alibi-jét az utolsó perczen akarja bizonyítani és csak akkor hozakodik elő azzal, hogy nem is volt a tett színhelyén, a mikor már az ügy teljesen be van fejezve.

Ezek szerint a bíróságnak abban a kérdésben kellene határoznia, hogy kiballgassa-e ezeket az alibi-tanukat? A határozathozatal előtt az elnök behivatja a még mindig ott tartózkodó és már kihallgatott járásörmostert és megkérdezi, hogy élt-e L. József ezzel az alibi-bizonyítással. A járásörmoster előadja, hogy L. József akkor, a midőn őt felelősségre vonta, azzal védekezett, hogy ő a kérdéses estét otthon a családja körében töltötte, és ugyanezt mondta annak idején a felesége is.

Mintán az asszony is jelen van, azt is behivatja az elnök és elrendeli a kiballgatását. Az asszony is azt adja elő, hogy az ő emlékezetét szerint a férje aznap este odabaza volt.

A bíróság ezután visszavonul, tanácskozik és újra megjelenván, kihirdeti a végzését. Ez a végzés úgy szól, hogy a kir. törvényszék elutasítja a bizonyítás kiegészítését.

szítése iránti indítványt azért, mert egész nyilvánvaló, hogy az olyan alibi-védekezés, a melyet valaki az utolsó perczen ránt elő, csak azt előzizza, hogy a főtárgyalás elbúzássék, és az eddig beszerzett adatok szerint a vádlott mindig azzal védekezett, hogy ő a kérdéses nap estéjén Nagyuton, otthon tartózkodott. Ennélfogva a bizonyító eljárás véglegesen befejeztetvén, folytatódik a főtárgyalás.

Magától értetődik, hogy lehetnek olyan esetek, a mikor akár a kir. ügyész, akár a vádlott vagy védője olyan bizonyítékokra bivatkozna, p. o. tanút kérnek kihallgatni, vagy valami oki atot beszerezni, a mit nyomban nem lehet megszerezni. Ebben az esetben a főtárgyalást el kell napolni. Ennek a főtárgyalásnak az elnapolása abban áll, hogy akkor a főtárgyalásnak vége van és egy másik határnapon lesz az folytatva. Azonban meg kell jegyeznünk azt, hogy ha az újabb főtárgyalást nyolcz napon belül tarthatják meg, akkor az újabb főtárgyalást ott folytatják, a hol az előbbi abbahagyták; ellenben, ha az újabb határnapot nyolcz napon túl kell megtartani, akkor már előről kell kezdeni az egészet és meg kell azt ismételni, előről; kivétel mégis csak akkor lehet, ha történetesen ugyanazok a bírák vannak jelen a második főtárgyaláson, a kik az elsőn voltak, máskülönbben ismételni kell az egészet. Ha azonban 30 napon túl lesz az újabb főtárgyalás, akkor a Bp. 335. §-a szerint minden körülmények között az egészet meg kell ismételni. Azt hiszem, ebből is minden külön fejtegetés nélkül láthatja minden csendőr, milyen fontos az, hogy minden bizonyítékot pontosan jókor egybegyűjtsön és ne legyen ő az oka a folytonos ismétléseknek azzal, hogy e y vagy más tanút elfelejtett bejelenteni.

A mi esetünkben az elnapolásra nem volt szükség, mert nyilvánvaló az, hogy az alibi-bizonyítás eredményre úgy sem vezetett volna. A bizonyító eljárás befejeztetvén, következik a tulajdonképeni ítélelhozási eljárás.

(Folyt. köv.)

ÁLTALÁNOS ISMERETEK.

A kültelki gyermek.

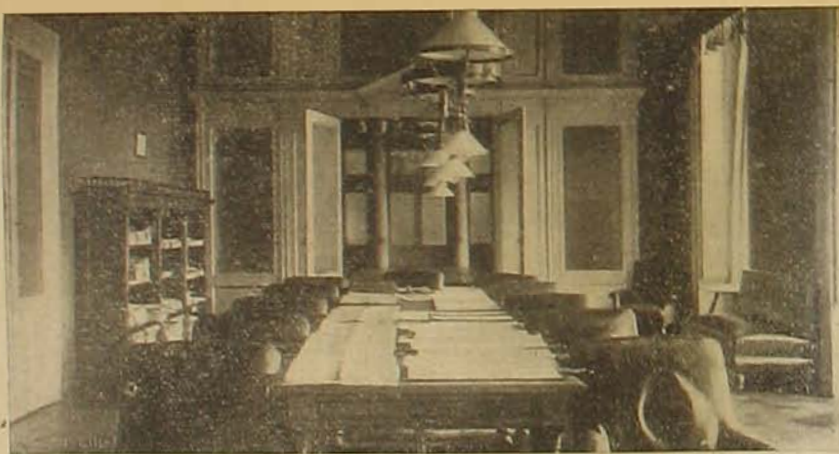
A magyar gyermektanulmányi társaság kiadványai sorában a «Kültelki gyermekek élete és jövője» czimű érdekes tanulmány jelent meg Nemes Lipótnak, a társaság titkárnak tollából, melyet a főváros VI. kerületének külső részén, az úgynevezett Angyalföldön összegyűjtött adatok alapján írt. Az érdekes füzetről mutatóványul adjuk a kültelki gyerekek lelki életéről szóló fejezetet.

Az első tényező, írja Nemes, mely a gyermekekre a legfontosabb és a jövőjére irányító hatást gyakorolja: az család. A kültelki gyermekek nagyrésze oly családokban nevelkedik, melyekből kiveszett a tagjai iránti szeretet, hol csak alig van, vagy megszűnt a családi élet.

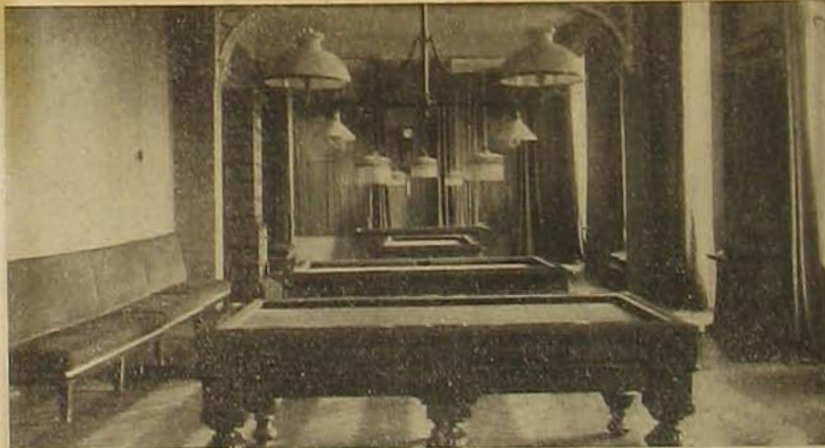
BUTOR

kézpénzért v. részletfizetésre legintányosabb áron
ERHENTREU ÉS FUCHS TESTVÉREKNÉL
 BUDAPEST, VI., TERÉZ-KÖRÚT 8. SZ.
 Képes árjegyzék ingyen. :: Telefon 83-59.

BUTOR

Olvásó-szoba.

Billiard-terem.

A bejárat az udvarról.

A neuzeti munkapárt helyiségei.

Az egykori Doák-szoba.

Ebben a laza erkölcsű, rideg környezetben fejlődik a gyermek! Itt él az ő életét elemző szerzet nélküli! Nem foglalkoznak vele, nem büszke rá senki, nem mutogatják a szomszédoknak. Alig beszél még 3—4 éves korában, ha csak nagyobb testvérei nem tanítják. Itt a szülők munkában vannak, úgy az utcán csavarog, mihelyt megtanult járni; vagy a jó szomszédok ajtaja előtt sirdogál, míg egy kis darab kenyérral el nem halgattatják.

Mikor a lakásokat tanulmányoztam, — írja Nemes — mindenfelé 3—4 éves piszkos apróságokkal találkoztam, kik kint játszottak, vagy aludtak az utca porában. Este-felé vánszorognak szegénykéek haza, a mikor az apa, az anya, vagy esetleg az ágyrajáró is hazaérkezik. A fáradt szülők nem nagyon törődnek a kicsivel, kinek lelke sivár marad és csak a pör, a csunya szavak és a veszedős hagynak nyomot lelkében.

Gyakran éheznek a kicsikék és ez, valamint a hasonló sorsúak példája, lopni tanítja őket. Találkoztam öt éves gyermekekkel, kik vasdarabokat keresgéltek és lopkodtak, hogy azt eladva kenyeret vagy cukrot vehessenek rajta. A nagyoktól gyakran látják a lopást és ezt utánnozzák.

Sokan mondják: mi is loptunk gyermekkorunkban, ennek a gyermekek önző és szerzési ösztöne az oka és ilyenkor még ártatlan dolog. Igazuk van. Csakhogy jusson eszünkbe, hogy minket hamar letérítették erről az útról. Sohasem felejttem el azt a verést, mit az első krajezár lopásakor édes apámtól kaptam. Egészen más-kép van ez a kültelki gyermekekkel! Ott egész családok járnak a széncsuszákhoz, a vasútra és a kertekbe lopni. A gyermekek elég gyakran velük vannak. A felnőttek példáját követésre méltónak találják és így az előtűk sohasem lesz bűn. Mikor lopásuk tudomásunkra jut: a legmerészebben tagadják le. Egy elsőosztályos kis lány a szomszédasszony erszényét lopta el. A tanítónőjének a legbátrabban mondta szemébe, hogy ő nem vitte el. Kikereste a kis lányt és megtalálta táskája fenekén. Vagy egy második osztályos fiútól órák hosszáig nem lehetett kivallatni, honnan lopott négy koronát.

A bűnös lopások gyermekkorban még ritkák, bár tavaly mindnyájan olvastunk a józsefvárosi 16 gyermek betörő-szövetkezetéről. Kisebb eltulajdonításokat nagyon gyakran elkövetnek.

A gyermekek olyasmiknek lopásával kezdik, melyeket az ő részükről senkisémet tart bűnnek és épp ezért akadály nélkül fejlődik bennük. Mikor már nagyobbak lesznek, akkor lopásaik közben kezdi őket a legnagyobb ellenségük üldözni: a rendőr. Ekkor kezdenek ügyességre, raffinériára szert tenni és megtanulják a rendőr kijátszását. A nagyoktól tanulják. Ezekből gyakran hallják, miként csapták be a zsarut, az andriat, vagy a parasztot, miként ők a rendőrt nevezik. Több gyermektől megtudtam, miként szöktek meg a rendőr elől. Némelyik igazán találékony.

Érdekes, hogy egész speciális nyelvet tanulnak a lopásra és a rendőr kijátszására. Egyik tanítványom mondja a másikkal: «Csórtam kazsít, meg is zargalott a zsaru, de fölkapaszkodtam egy autóra.» Ez azt jelenti: «Loptam vasat, meg is kergetett a rendőr, de fölkapaszkodtam egy autóra.»

A gyermekektől beszerezett tolvaj-nyelv főbb szemelvényei:

strül a dimó=szaladj, mert jön valaki;
komáj strül=nézz, mem jön-e valaki?
czink=jön a rendőr;
kazsít csórni=vasat lopni;
rajzolni vagy greifolni=lopni;
drevicsolni=fát lopni;
szeibert csórni=irkát lopni;
lét csórni=pénzt lopni;
csukat csórni=czipőt lopni;
dölít csórni=kenyeret lopni;
elmakkáztam valamit=eldugtam a lopott holmit;
nagyon vas makkám van=jó rejtőhelyem van;
ne murálj=ne árulj el;
flammos vagy digosz=a apiczi, az árulkodó;
risztólni=oszlozkodni a közös szerzeményen;
grammoltam sulit=elkerültem az iskolát;
jössz simlire?=jössz éjjel csavarogni?
nem melóznunk=nem dolgozunk;
bunyózd meg=verd meg;
vámozd meg=foszd ki;
zrikküld meg a szonyát=támadd meg az aszozni;
kazsálj=szurd meg;
huzd le a jakkot=huzd le a kabátját;
gámbizzuk meg=dobáljuk meg;
zsugázni=kártyázni;
bekus=detektív;
lógjunk a zgóba=szökjünk a mozgóba;
gambizzuk meg a szmonyit=dobáljuk meg az embert;
reibizzuk föl a brasztát=gyűjtsek föl a házat;
melóznunk szengájt a glacsról=lopjunk szentet a koesiról; etb.

Egyik gyermek szavai: «Azért beszélünk ilyen nyelven, hogy az emberek és a rendőrök meg ne értsenek bennünket.»

Felületes szemlélő előtt ez ártatlan dolognak tűnik fel. Pedig ez amellet, hogy a környezetnek a nyelvvel való hatását bizonyítja, tanúságot tesz a gyermekek lelki életének ily irányba való fejlődéséről. Ez a még ártatlan gyermek jövő életének fokozatos játékszerű iskolája!

Eleinte azt hittem, hogy csak pár gyermek ismeri a nyelvet, de mikor a szavak értelme után érdeklődtem, kártyáim legnagyobb hámulatára körülbánn zengették a szavak értelmét. Harmadik osztálytól kezdve a gyermekek 80—90%-a ismerte, másodiknak fele, sőt az első osztályosok is monrták: «Salaggy, mer dűn a lendöl.»

Érdekes, hogy a leányok nem ismerik a szavakat, csak az ötödik osztály egy része. Az ő figyelmüket más irányba terelik a szülők, az alhórlók és mások, amit rendesebb rubáztatásuk és tisztább tanításuk is bizonyít.

Ha tekintetbe vesszük, hogy a gyermekek a nap legnagyobb részét az utcán töltik, nem is találhatjuk különöseknok lopásaikat. Ráérnek csapatokba verődve a nagyok példáját követni. Itt szentet loznak, beült-hetnek szobájukba, ha vasat loznak, vehetnek érte onni valót, vagy játékot; ha rajta csípik őket, futni hagyják őket, mert még csak gyermekek. Tehát ők a lopásnak csak olőnyeit élvezhetik s ezt ők nagyon jól tudják. Így azlán nem csoda, ha a hasznosság kellemes érzete s a szülők strucepolitikája vagy esetleges buzdítás erősebb hatású, mint az általunk tanított tulajdon szent-ségének morálja.

Egyik nyomorgó tanítványomtól november 9-én vet-

Kétségbeejtő

némely családnál az álla-
pot, ahol nincs kéznél a
Gyarmati-féle
Universal Balsam hálszer, mely
azonnal segít kő-
llés, sárgaság, gyomorgörs, székrekedés, ope-
és méltájdalmak esetében 12 éveset 5 kor-ért postán küld
Gyarmati Emil gyógyszerész, Baja 121. Probára egy üve-
get 1 K-ért szállít, ha a pénzt előre beküldi levélbélyegeken is.

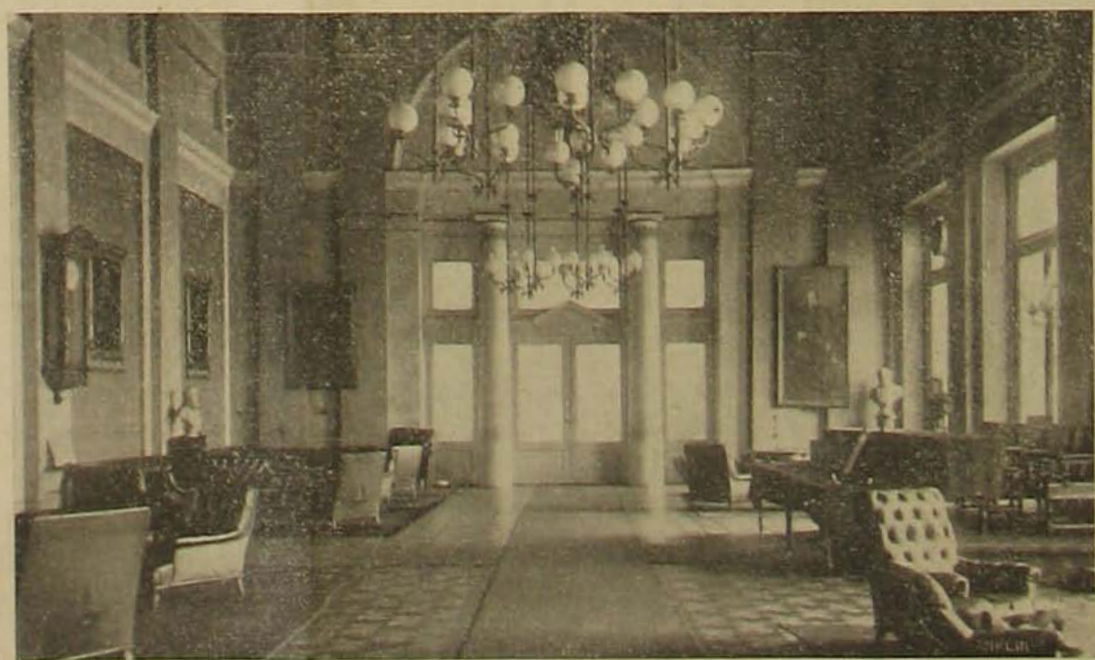
Miniszteri táncszókö terom.

Dolgozó szoba.

Játóasztalok a Ferencz József-térre néző verandán.

A nemzetí munkapárt helyiségei.

A nagy tanácskozó terom.

tem el a májusi „Polnai Világlap»-ot, melyben a tolvajok jelbeszéde van lerajzolva és megmagyarázva. Ezt osztályomból 12 gyermek tanulmányozta. Egyik fiu megjegyezte: „Hiába szerkesztették ki a detektívek, most már úgyis más beszéd van.»

Azt hiszem eléggé láttuk, hogy a tolvajok nem születnek, hanem fokozatosan fejlődnek az élet iskolájában!

Már fentebb említettem, hogy ezek a gyermekek minden szeretet nélkül nőnek fel. A család, melyben élnek, tisztán sexualis- és lakásközösség, hol semmiféle nemesebb érzelem nem fejlődik. Itt szó sincs a tisztességről, a becsületről, a haza- és emberszeretetről, ellenben csunya szavakat, durvaságokat özönével hall, nagyon gyakran véres verekedéseket, duhajkodásokat lát. E mellett a szülők intelligenciájának hiánya miatt fékezhetetlen bosszúvágy, harag, gyűlölet és irigység érzelmeinek hatása alatt él a gyermek.

Megtörténni, hogy szegény anyának éjnek idején kell menekülnie a brutális, részeg férje elől és másnap jön az új anya, kit még eddig nem látott. Szegény gyermekek állandóan ilyen és hasonló viszonyok között élnek s ezek teljesen megmetyelvezik fogékony lelküket. Más, belyesebb, szebb életet el sem tudnak képzelni!

Az apa szítja a gyermek előtt az anyát, az anya szítja az apát s ennek az az eredménye, hogy a szülőknek semmiféle tekintélye nincs a gyermek előtt. Tiszteleteseim érez irántuk. Hogy is érezne, hisz ha részeg az apa, akkor annyi bolondot összeheszel; vagy leül vele tovább inni. El is verik néha az apjukat, ha nem viselkedik rendesen! November 10-én este egy 12 éves fiú vette el a részeg, törvénytelen atyjától a nyitott kést, melylyel családját le akarta gyilkolni. A dühöngő apát 8 apró gyermeke sirása közben vitték el a rendőrök!

Egy tanítványom szavai: „Tegnap jól elvertük az öreget, mert be volt rugva.» Vagy egy másik szerint: „Szorult tegnap a mama, jól felpofozta a bátyám, mert goromba volt hozzá.» Egy kis 7 éves fiú arra a kérdésre, mit csinál a papája, azt felelte: „Melyik apám, az a Pál apám, aki mindig részeg, aztán elcsapott benünket, vagy az a Vég apám, amelyik jó ember?»

Az apjukról minden tisztelet nélkül beszélnek. „Az én apám úgy iszik, mint a disznó.» „Úgy megy spámba a pálinka, mint a ladánba a menkü.» „A disznó apám tegnap be volt rugva és megvert engem is meg anyámat is» stb.

Milyen furcsa érzés itt tanítani: tiszteld atyádat és anyádat! Csoda lesz-e az, ha az itt fölnevelkedett gyermekek nem fogják sem a törvényeket, sem a feljebbvalójukat tisztelni? A tisztelet és szeretet érzelme csak a családban kelelkezett esirából fejlődhetik ki.

A gyermeket ütlik, verik odahaza, küldözgetik, dolgoztatnak vele. Ha keres valamit és egy kis pénzt visz haza, akkor van b csülete. A gyermek a szent családi otthonban semmi más, mint gazdasági tényező! Innen van az, hogy a szülők a gyermekekhez szigorúan ragaszkodnak, valósággal irtóznak a menhelyektől s ennek a világról sem a gyermekszeretet az oka, hanem — szerintük — ezek meg akarják fosztani őket a keresőktől! S ha mégis oda kerül egyebányi, igyekeznek őket onnan 10-12 éves korukban kihozni.

Énnek eklatáns bizonyítéka egy anya érdeklődése nálam aziránt, vajjon hol tudhatná meg, merre van a hat

évvél ezelőtt menhelybe került fia? Eddig nem hallott róla, de most már szüksége volna rá, mert már 13 éves s bizony jó lenne, ha pár forintot keresne neki. Minő tipikus példája az anyai érzés hiányának!

A kültelek egyes vidékein rendkívül gyakoriak a korcsmai verekedések, bicskázások, nem ritkán gyilkosságok is előfordulnak. Nagy László: „A gyermek érdeklődésének lélektanában» rámutat arra, hogy a gyermek veszekedések, bűnök és nagy mozgalmak tudják lekötöni és ezek foglalkoztatják. E tétel helyességét igazolhatom tanítványaimnak „Husvétii szünet története» című dolgozataikkal, melyekben majdnem mindegyik megemlékezik verekedésekről, bicskázásokról és részeg emberekről. A gyilkos, a merész, a duhaj legény hős lesz előttük. Ne gondoljuk, hogy ennek a gyermeki lélek abnormitása az oka vagy tán a magas vagy alacsony homlok, a furcsa fejaljat, nyitott szájj vagy rendetlen fogazat, mint az elméleti pszichológusok ezt kutatni szokták; kik ha semmi furcsa fejlődést nem találnak, akkor sem engedik tudományukat csödbe kerülni, mert ilyenkor rásütik a gyermekekre az atavizmus bélyegét. A testi és szervi elváltozások s az abnormis idegrondszer legtöbbször nem születési hibák és nem okai az antiszociális cselekedeteknek, hanem sajnálatos következményei a nyomorúságos életviszonyoknak. A verekedéseknek pl. egyszerű és érthető magyarázata, hogy otthon, vagy más nagyoktól gyakran hall egyik-másik bicskázó hősiességéről, merészségéről, elszántságáról dicsőhimnuszokat zengetni. A nagyok és hozzájuk hasonlók előtt ők a hősök, az ünnepeltek s mi sem természetesebb, hogy a gyermekek előtt is azokká válnak. Ezért szeretik annyira olvasni a rablók történetét. Tavaly osztályom 50 gyermeke közül 21 olvasta már Rózsa Sándor, 11 Rinaldó Rinaldini, 9 Sobri Jóska és 3 Garibaldi a gyilkos kapitány című férczmunkákat.

Tanítványaim mikor összevesztek, ilyesmit mondogattak egymásnak: „megállj, ha kijössz az utcára, agyonszurlak, agyonváglak, megöllek stb.»

Mi is veszekedtünk gyermekkorunkban. A veszekedések kedvelése minden gyermek mozgó, cselekvő ösztönéből származik. Csakhogy a külteki gyermekek nem veszekednek, hanem verekednek, gyakran véres csatározásokat rendeznek.

Ez év szeptemberében hallottam, hogy egy másik angyal földi iskola gyermekei olyan verekedést rendeztek egy téren, hogy mentők vittek el egyet közülök, hét többé-kevésbé megehesült és csak a rendőrség tudta szétválasztani őket. Két utca gyermekei álltak harcban egymással: az Úteg-utca és Szegedi-ut. Verekedés utáni napon terepszemlét tartottam. A szomszéd gyár betört ablakai jeleztek az előző napi rombolást. A téren újabb verekedésre felszerelve találtam több gyermek társaságában egy gyermeket, ki a tegnapi csatában megsántult és arczára három nagy sebet szerzett. Mikor azt ajánlottam e fiúnak, menjen haza, mert még agyondobják; kiegyenesedett, elszántan a szemembe nézett és diadalmasan mondotta: „Az nem baj, egyszer úgyis meg kell halni, de előbb megdöglik 3-4 szegedi-úti gyerek is!» E kis fiú a harmadik elemi osztályba járt! Ez a nagy elszántság nem születethetett vele, ezt otthon tanulta.

Valódi tajtékpipák, szipkák

valamint az összes dokmányzó-eszközök legjobb minőségben és legolcsóbban kaphatók

SCHWARTZ FÜLÖP UTÓDÁNÁL,

Szegedon, Kárász-utca 6. — Alapítva 1866-ban.

Csendőrség részére előnyös részletfizetéssel kedvezmény! Elvándorló képos árjegyzékkel valamint óráshűtőnek választókkal szolgál.

Ugyancsak szeptemberben történt, hogy egy tanítványom beledöfte kését egy másikba vagy tavaly egy ötödik osztályos fiú, ki később javítóba került, revolverrel keresztül lötte egy első osztályos kezét. Természetesen ilyesmi a délutáni csavargások idején fordulnak elő. Ezeknél a gyermekeknél a bűnös cselekedetek a már kezdettől fogva rossz irányban fejlődött s gyakorolt asszociációk eredményei.

A kültelki gyermekek önállóságra vannak utalva, külön társadalmat alkotnak s lélektanilag teljesen érthető és megmagyarázható, hogy ezen társas élet nem lehet más, mint az ő nagy társadalmuknak miniatürje. Ugyanolyan nagy hősök, bátrak és elszántak igyekeznek lenni, mint a nagyok.

E gyermekek nem ismernek félelmet, pedig erre szükség volna, mert, mint Welton mondja, a félelem ősi ösztöne, alapvetője a társadalomnak, az államnak, a jognak s a vallásnak!

KÉPEINKHEZ.

A régi Lloyd-palota lebontása.

Halad az idő, mulnak az évek s ami ma új, ünnepe, holnap már feledésbe merül, esetleg pusztulásba jut. Így rombolódnak le a régi Pest annakidején való szép és kortörténeti nevezetességű épületei is egymásután.

Elpusztítja őket az építőművészet haladása és a főváros fokozatos, rohamos fejlődése.

Lebontás előtt áll újabban a fővárosnak egy szintén régi épülete, a régi Lloyd-palota is, pedig annakidején nagyon is ünnepélyes formák között történt még az alapkővének letétele is, amennyiben Magyarország akkori nádora: József főherczeg Ő Fensége, a mostani főherczeg nagyapja, tette le.

A Pesti Kereskedelmi Társulat tulajdona volt ez a képeink egyikén látható impozáns, palotaszerű épület, amely 1828-ban, az akkori Pestnek egyik hírneves építőmestere: Hild József tervei szerint épült. S az akkori időkben még évekig a pesti látványosságok sorában szerepelt a Dorottya-utcának a Duna partja, az Eötvös- és Ferencz József-terek által határolt sarkán emelkedő eme oszlopcsarnokos épület.

A régi nevet azonban nem a közel százéves fennállásától, hanem abból az okból kapta, mert a Lloyd-társaság időközben egy újabb, modern palotát építtetvén, oda költözött át, ettől kezdve lett az elhagyott épület régi Lloyd-palotává.

Hosszu időn át hazánk politikai és társadalmi előkelőségeinek is találkozó helye volt e palota. Itt volt ugyanis hosszú ideig az első emeleten a Nemzeti Kaszinó, amelynek helyiségeit később a szabadelvűpárt, ennek feloszlása után pedig a nemzeti munkapárt bérelte, illetve vette át párthelyiségnek s egy időben, az 1861. évi országgyűlés tartama alatt, az akkor még Felsőház-nak nevezett főrendibáz is itt tartotta üléseit. Az ötvenes években pedig az akkor nagyon kedvelt, fényes, úgynevezett ifjú urak báljait.

Mult évben a Generali Biztosító-Társulat vette meg a palotát, hogy ennek és a szomszédházaknak telkén egy új, a környezetnek megfelelő nagyszerű palotát építesen. A munkapárt és más bérlők már költöznek is kifelé a palotából s a vidámságnak, a politikai fontos

tanácskozásoknak eme hosszú időn át való tanyáján nemsokára megjelennek Budapest házbontó tótjai s elsöprik a helyszínről ezt a régi, nevezetes épületet, hogy helyet csináljanak egy szebb, egy modernebb, de olyan nevezetességre talán sohase jutó új palotának.

HIREK.

Ellenszegülés. Kaposi Sándor nagymarosi örsbeli csendőr, július 31-én Nagymaroson, Menop János ottani lakos ellen, ki a községbáznál történt kikérdeztetése alkalmával neki tetteg ellenszegült, kardot használt s azt súlyosan, de nem életveszélyesen megsebesítette.

Kérelem. Horváth János, Báziaon állomásozó csendőr, kéri Réti István csendőrt, kivél 1911-ben az ekési örsön együtt szolgált, hogy címét egy fontos magánügyben közölje vele.

KÜLÖNFÉLÉK.

A test edzése. A nyár a test megedzésének ideje. Az edzéssel az a célunk, hogy testünket a hűléstől és hűlés okozta betegségektől megóvjuk. A míg megtartjuk rendes 37 Celsiusz fok átlagos hőmérsékletünket, addig a meghűlés veszedelme ki van zárva. A ki képes arra, hogy ennél kisebb hőmérsékletet bizonyos ideig az egészség kára nélkül kibírjon, elmoudhatja, hogy teste edzett. A test célirányos megedzésére egy angol orvos a következő tanácsokat adja: Ne hordjunk túlságosan meleg ruhát. Ágytakarónk könnyű legyen. Naponta egyszer-kétszer, 5—15 perczig légműrást tartunk. Reggelenként hirtelen ugorjunk bele a 20—27 Celsiusz fok meleg vízzel telt kádba, rögtön jöjjünk ki s a nélkül, hogy megszáritanánk testünket, feküdjünk vissza az ágyba és maradjunk ott félóráig. Míg alszunk, ablakunkat hagyjuk nyitva. Korán keljünk. Tornázzunk és végezzünk testi munkát a szabadban, vagy jó szellős helyütt. Szokjunk hozzá, hogy akármilyen időjárásban, szélben, esőben egyaránt künn tartózkodjunk a szabadban. A ki pedig hidegfürdővel vagy tussal edzi magát, tartsa szem előtt a következő szabályt: Hideg fürdő előtt testünknek s különösen a lábunknak melegnek kell lennie s utána ismét föl kell melegednünk; a ki ezt nem teszi vagy a kinek a teste erre képtelen, tartózkodjék a hideg fürdőtől.

Régi házassági szabályok. Ismert régi szokása az angolul beszóló népeknek, hogy mikor az új párok nászutjukra indulnak el papusot dobnak utánuk és rizzszel szórják be őket. Ez a szokás, melynek a legelőkelőbb körök is hódolnak, még épen nincs kihalóban, ámbár régi időkből származik. Így Crowe-nak az egykori berlini angol főkonzulnak családja feleségem, arannyal himzett bálcizipőt öriz, melyet a porosz trónörökösnek, a későbbi Frigyes császár felesége a lábáról vette le és bele dobta a Crowe Józseffel egybekelő udvarhölgyének kocsiába. Egy amerikai polgármester most meg akarja törni ezt a régi szokást. Portsmouthban (Ohio) a polgármester rendeletet bocsátott ki, melynek értelmében le fognak tartóztatni mindenkit, ki hátbavágja az ifju párokat, rizzszel szórja be őket, vagy pedig öreg czipőt dobál utánuk. — Ezeket az ósdi szokásukat a Nyugat sötét városainak hagyjuk. Sok férfi azért nem nősült meg, mert nem veti magát az ilyen szokások alá. Egy kézzsoritás, vagy egy csók épen elegendő, — mondja a bölcs polgármesteri rendelet.

Villamos főzőiskola. Az amerikai Egyesült-Államok Hartford városában néhány hónap előtt létesítették az első elektromos főzőiskolát. Ezt a minden ízében modern intézményt az ottani villamosági társaság létesítette abból a célból, hogy az egész környék háziasszonyait szakszerűen megtanítsa a főzés titkaira. A társaság ily úton óriási propagandát csinált az elektromosság alkalmazásának és a háziasszonyok és leányok csak úgy özönlének a szennázó crejével ható előadásokra. A társaság elektromosságot fogyasztó közönsége ily módon nagy mértékben megsaporodott. A villamosággal való főzést a hartfordi háziasszonyok gyorsan megszerették, már azért is, mivel az elektromos áramot aránylag olcsó áron bocsátják rendelkezésre, kilowattóránként körül-belül két centért. Ez oly olcsó ár, hogy hónapoként alig tesz ki öt koronát és azokivül a szén-, olaj vagy gáztüzelés minden alkalmatlansága is ki van küszöbölve. Az elektromos konyha leginkább megbecsülhető haszna, hogy csak akkora helyet foglal el, mint egy nagyjabbja fazék és utólérhetően tisztaságánál fogva bárhol fölállítható, akár a szalon asztalán is. Az elektromos főzőiskola igazgatójának tanítása szerint az ételek közül a különböző húsféléket, például sonkát, vagy az amerikaiak Corned beef-nek nevezett eledelet legczélszerűbb este, lefekvés előtt odatenni a kálybára. Reggel 7 órára készen van porhanyóra főzve az izletes étel. A kalács egy óra alatt sül ki a 100 wattos tűzhelyen, két font marhahús másfél óra alatt készül el, a disznóhús egy óra harminczöt perc múlva használható, a spenót ötnegyed óra leforgása alatt asztalra kerülhet és így tovább. A hartfordi elektromos főzőiskola igazgatója legújában könyvalakban is ki készült adni a villamos főzés terén elért tapasztalatok gyűjteményét, hogy még jobban népszerűsítse az elektromos főzőtudományt. Ez lesz a világon a legelső elektromos szakácskönyv, a melyet valószínűen több is fog követni. Az elektromos szakácskönyv-nél modernebb és a mi huszadik századunkat annál jobban jellemző alkotást aligha tudnának bamarjában megnevezni. Annál is inkább páratlannak ígérkezik ez az érdekes mű, mert nemcsak ételreceptek felsorolásával fog élni és izletes csemegék elkészítése irányában fog gondos tanácsokkal szolgálni, hanem elsősorban és főleg azért, mert szó lesz benne elektrotechnikai törvényekről és szabályokról, valószínűleg sűrűn fognak benne röpkölni a szebbik nem körében eddig misztikusan hangzó

szak kifejezések. A jövő konyhaművészetének képét a könyv nyomán könnyen magunk elé varázsolhatjuk és megjósolhatjuk előre is a jövő bájos gazdasszonyainak, hogy nem is olyan sokára sokalta kényelmesebb lesz a konyha dilettáns tündéreinek dolga, ha tisztelt férj-uruknak ebédjét az elektromos főzőiskola és a villamos szakácskönyv nyomán fogják elkészíteni.

A legerősebb császárné. IV. Károly német császár neje, Henrik jeni herceg leánya, rundkivül erős nő volt. 1371-ben, midőn Prágában nyilvános lovagjátékok voltak, a császárné a közönség szemeláttára egymás után több patkót tört össze szabad kézzel, egészen könnyedén.

Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztőség a szolgálattal kapcsolatos kérdésekre és névtelen levelekre nem válaszol, kéziratot vissza nem ad. Leveleiben pedig csak igen kivételes oly esetekben válaszol, ha a válasz — kényességénél fogva — nyilvánosan meg nem adható. Kérjük ennél fogva olvasóinkat, hogy leveleikkel belyegot ne küldjenek.

3333. K. J. 1. Csak az illetékes csendőrkerületi parancsnokság engedélyével nőszülhet. 2. Rövidesen a leszerelés után — ha igénye van rá.

Budapest. Ha négy héten felül volt vezényelve, megkapja. Püstyén. Bármely egyenruházati czégtől beszerezhető.

Alföld. 1. Tulajdonképen nem. 2. Szabályrendelet szerint változik.

Kételkedő. Nem.

Méder. Kérdései az örs belső fegyelmét érintik; a felvetett esetek helyes vagy helytelen voltáról nem nyilatkozhatunk, mert erre előjárói vannak hivatva. Forduljanak azokhoz.

Alsópogonyi örs. A nyomozás eredményének részletes ismerete nélkül nem mondunk véleményt.

Öreg. 1. Csak egyszerűen számít. 2. A nyugdíjnak 600 koronán felüli része gyermektartás czimén lefoglalható.

H. L. 1. Remélheti. Néhány év múlva. 2. Írásban nem kérheti.

Cs. M. Nézetünk szerint nem forog fenn bíncselkmény.

100. 1. Nincs igénye. 2. Ha időleges nyugdíjban vannak, igen. 3. Egyelőre nem nyílik meg.

24. Előjárói majd eldöntik.

Magyar Köztisztviselők és Állami Alkalmazottak Takarékpénztára

Köztisztviselői kölcsönök törlesztésére.

Előlegek értékpapírokra.

Családi házak és telepek létesítése.

részvénytársaság

Budapest, VII., Rákóczi-ut 76. sz.

— Telefon 153-44. szám. —

Alaptőke 1.000,000 korona.

Kölcsönök lakbérletiltás ellenében.

Külföldi pénznemek vétel és eladása.

Sorsjegyeknek részletr és készpénzért való eladása.

Elfogadunk betéteket takarékpénztári könyvecskére. 1. Oly takarékbetétek után, melyeket hat hónapi felmondási idő lekötése mellett helyeznek el intézetünknel, 6% (hat) betéti kamatot fizetünk (A tőkekamatadó levonásával). 2. Oly takarékbetét után, melynél a betevő az 1. pontban jelzett felmondási időt ki nem kéri, 5 1/2% (öt és fél) betéti kamatot fizetünk (A tőkekamatadó levonásával).

Előleggel nyújtunk értékpapírokra, sorsjegyekre, vidék. életcélek részvényekre. Személyi kölcsönöket folyósítunk kezesség mellett vagy felzalogos biztosíték ellenében, jú. anyes kamattal mellett. Utalványok, intézkedések és chequek beszedését elvállaljuk igen mérsékelt költségek felszámításával. Vesszünk és adunk értékpapírokat, idegen pénzeket.

HIVATALOS RÉSZ.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Legfelsőbb elhatározás.

Ö császári és apostoli királyi Felsége 1913. évi július hó 19-én Bad-Ischlben kelt legfelsőbb elhatározásával legkegyelmesebben megengedni méltóztatott, hogy a m. kir. V. számú csendőrkerület állományába tartozó:

Brettschneider Béla hadnagy, *a bolgár királyi katonái érdemrend lovagkeresztjét,*

Vlád Szilárd járásőrmester és

Kakas Sándor csendőr ez. őrmester, *a bolgár királyi katonai ezüst érdemkeresztet,*

Mekuska István,

Török Pál,

Dlhi Lajos,

Máté László,

Herczeg Pál,

Bakó István,

Pauer István,

Janó István és

Markl Rezső csendőrök, *a bolgár királyi koronás bronz érdemérmét elfogadhassák és viselhessék.*

Okiratilag megdicsértetett:

A m. kir. III. számú csendőrkerületi parancsnokság által:

Kiss István I. őrmester, hosszas csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálat terén mindenkor tanusított kiválóan buzgó és igen eredményes tevékenységeért, de különösen Hack Adolf csehországi illetőségű vándorló sérelmére 1907. évben Baracs-pusztán elkövetett rablógyilkosság tetteseinek kiderítése és elfogása körül tanusított fáradhatlan buzgalmaért, őrsének állandóan mintaszerű rendben tartásáért, alárendeltjeinek helyes és célirányos vezetéséért és oktatásáért, nemkülönben példás magatartásáért.

Filák Vazul őrsvezető ez. őrmester, Kustyán Mihály, Szőke Mihály és Bátor József II. csendőr ez. őrmesterek, az 1912—1913. évek folyamán a szerb nemzetiségi mozgalmak alatt, azok elnyomása, az államellenes cselekmények meggátolása és kiderítése körül kifejtett igen buzgó, eredményes és fáradhatlan tevékenységükért.

Vurju István őrsvezető ez. őrmester és Solti Sándor csendőr ez. őrmester, hosszas csendőrségi szolgálati idejük alatt a közbiztonsági szolgálat terén általában, de különösen az 1912—1913. évek folyamán a szerb nemzetiségi mozgalmak alatt, úgy a mozgalmak elnyomása, mint az államellenes cselekmények meggátolása körül, nemkülönben a zombori szárnyirodában való alkalmaztatásukkor kifejtett igen buzgó, eredményes és fáradhatlan tevékenységükért.

Nyilvánosan megdicsértettek:

A m. kir. III. számú csendőrkerületi parancsnokság által:

Armankó János és Uliczki János csendőrök, az 1912—1913. évek folyamán a szerb nemzetiségi mozgalmak alatt, a mozgalom elnyomása, az államellenes cselekmények meggátolása és kiderítése körül tanusított igen buzgó, eredményes és fáradhatlan tevékenységükért.

Előléptettek:

1913 július hó 1-ével:

őrmesterekké:

a m. kir. I. számú csendőrkerület állományában:

Szász Imre, Pongrátz János, Kiss Domokos és Kiss János őrsvezető ez. őrmesterek;

őrsvezető ez. őrmesterekké:

Biró János III., Keller Nándor, Király József és Bálint Mátyás csendőr ez. őrmesterek.

Járőrvezetői jelvénynyel elláttattak:

A m. kir. III. számú csendőrkerület állományában:

Pintér János II., Maros György, Sütő József, Bakó Antal, Molnár László, Szücs Sándor, Tóth Péter I., Dér János, Nánási Kálmán, Sértő Jenő, Kürti János, Tatár Balint, Mezei Mihály, Varga János IV., Németh István I., Radicsev József, Horváth Sándor V., Szakáll Barnabás, Biács János; továbbá

a m. kir. VIII. számú csendőrkerület állományában:

Szürös László, Viznyiczki Mihály, Kertész Miklós, Dudás András, Horváth Gábor, Szvák Mihály, Postás Sándor, Liska Sándor, Hankó András, Trombitás János, Adorján Sándor, Molnár Lajos, Pataki Sándor, Veres József, Keserü Lajos, Kőrösi Imre és Héri Mihály csendőrök.

Katonai szolgálati jellel elláttattak:

A II. osztályu legénységi katonai szolgálati jellel elláttattak:

a m. kir. III. számú csendőrkerület állományában:

Szelezky János csendőr ez. őrmester, 1913 márczius 13-án és Kovács Károly I. csendőr, 1913 július 21-én.

Jelvény pótdíj.

Stock János V. számú csendőrkerületbeli járásőrmester részére az 1913. évi 49,039/16. számú honvédelmi miniszteri rendelet alapján, a koronás ezüst érdemkereszt után illetékes, napi 32 fillérből álló jelvénypótdíj, 1913 július hó 1-étől kezdve folyósítottatott.

Kibédi Sándor VII. számú csendőrkerületbeli járásőrmester részére a m. kir. honvédelmi miniszter ur a folyó évi 44,435/16. számú rendeletével, a koronás ezüst érdemkereszt után illetékes napi 32 fillérből álló jelvénypótdíjat, 1913 július 1-étől kezdődőleg folyósította.

Lovaglási jutalomdíj.

A m. kir. II. számú esendőrkerület állományában:

Kárász Gyula őrvezető cz. őrmester 3 drb., Sági János I. őrmester, Mondovics Imre, Engel Mihály őrvezető cz. őrmesterek, Boros Tamás, Varga Sándor I., Domokos Mihály, Tanka Bálint, Sági István és Bodoni Sándor esendőrök 2—2 darab 10—10 koronás aranyból álló lovaglási jutalomdíjban részesítették.

Névváltoztatások.

A m. kir. III. számú esendőrkerület állományában:

Mateisz János esendőr cz. őrmester, a m. kir. belügyminiszter urnak 1913. évi 95,915/V—b. számú engedélye alapján vezetéknevét «Mátyási»-ra változtatta.

A m. kir. V. számú esendőrkerület állományában:

Grosch Antal esendőr, a m. kir. belügyminiszter urnak 1913. évi 104,268/VI—a. számú engedélye alapján vezetéknevét «Virág»-ra változtatta.

A m. kir. VII. számú esendőrkerület állományában:

Ilica Ádám próbacsendőr, a m. kir. belügyminiszter urnak 1913. évi 92,192/VI—a. számú engedélye alapján vezetéknevét «Erdős»-re változtatta.

A m. kir. VIII. számú esendőrkerület állományában:

Nilgesz Sándor próbacsendőr, a m. kir. belügyminiszter urnak 1913. évi 95,722/VI—a. számú engedélye alapján vezetéknevét «Nagy»-ra változtatta.

Házasságra léptek:

A m. kir. I. számú esendőrkerület állományában:

Bende Ferenc őrvezető cz. őrmester, Kondráth Annával, 1913 június 22-én, Imecsfalván.

Fenics György őrmester, Kirner Idával, 1913 július 13-án, Kolozsváron.

Zólyomi Bálint esendőr cz. őrmester, Kiss Ágnessel, 1913 július 13-án, Bágyonban.

A m. kir. II. számú esendőrkerület állományában:

Györgypál Albert őrvezető cz. őrmester, Czákó Juliannával, 1913 június 5-én, Lövétén.

Ágh Zsigmond esendőr cz. őrmester, Stasiák Gizella Stefániával, 1913 június 22-én, Orsován.

Kovács Lázár esendőr, Ferencz Gizellával, 1913 jun. 17-én, Csikdelnén.

Márovics Mátyás őrvezető cz. őrmester, Kasza Máriával, 1913 június 22-én, Ujmoldován.

Kovács József Lajos esendőr, Hanzmann Máriával, 1913 június 30-án, Budafokon.

A m. kir. III. számú esendőrkerület állományában:

Batta József esendőr, Benkő Rozáliával, 1913 június 22-én, Rakoskeresztúron.

Schuller János esendőr cz. őrmester, Terhes Erzsébettel, 1913 június 30-án, Magyarkanizsán.

A m. kir. IV. számú esendőrkerület állományában:

Tóth Károly őrvezető cz. őrmester, Chinorányi Anna Máriával, 1913 június 22-én, Utezáson.

Határ Imre őrvezető cz. őrmester, Lőrincz Juliskával, 1913 július 12-én, Rozsnyón.

A m. kir. V. számú esendőrkerület állományában:

Almási Simon esendőr, Szkopál Máriával, 1913 jul. 5-én, Liptóújváron.

Balog József esendőr, Majercsik Rozínával, 1913 apr. 24-én, Komjátón.

	<p>Csendőrségi kalapborítók á 1 kor. 50 fill.</p> <p>Íróasztalra dobozok á 6 kor. Íróasztalra rekesz-fedőlapok 60 és 80 fillér.</p> <p>Mindezeket előírás szerinti méretek szerint és előírásnak megfelelő kék préselt papirossal bevonva — szolgálati könyvek, melyek hivatalból bérmentve küldhetők kezimre és ugyan csak bérmentve küldöm vissza — legjobban és szépen bekötöttnek, továbbá mindenféle könyvkötő munkát és bármily alakú dobozokat is külön méretek szerint elismert jó és szép kivitelben, olcsó árakon ajánl:</p>	
<p>Makó Károly könyvkötő és Brassó, 20 K-án felüli megrendelői dobozgyártó, délcsék portómentesek.</p>		

<p>FOGAK</p> <p>ség teljes bizalmát sikerült elnyernie. Patent szájpaddás nélküli fogsorok és egyes fogak. Csapos fogak. 22 ker. aranykoronák. Foghuzsa fájdalommentesen 2 K. Fogtömés arany, platina, ezüst és csementtel 4 K-tól. Fogtisztítás hófehérre 2 K. Az általam készített fogak azonnal megszokhatók, rágásra kitűnően alkalmasak. Szagot nem kapnak. Tíz évi írásbeli jótállás.</p> <p>A t. esendőrsegnek külön megállapított rendkívületes árák! Telefon: József 41—16.</p>	<p>FENYVESI JENŐ</p> <p>ÁLL. VIZSGAZOTT FOGTECHNIKUS FOGTECHNIKAI MŰTERME</p> <p>Budapest, VII., 1 hőkoly-át 22. I. em</p>
--	--

VÁRNAY ÉS FIA

Budapest, VI., Liszt Ferencz-tér 9. szám.

Minden egyes esendőrre rendkívüli fontos és nélkülözhetetlen

a kiadásunkban most megjelent **Magánjegyzék könyvecske, mely zsebalaku puha kötésben, betűsoros bevágással,**

a kiderítetlen esetok, nyomozott egyének, állatok és tárgyak, körözések és sajtótormékek, kő- és állatcaempészek, figyelmeztetések kisebb kihág. alkalmából és egyéb feljegyzések bevezetőjére szolgáló lapokkal ellátva. Ára 60 fill. A kerületi parancsnokságok részben már annak használatát elrendelték, részben pedig igen használható magánjegyzék könyvecskének minősítették. **Az új emlékkereszt és hozzávaló szalagok raktárunkban kaphatók.**

Könyvnyomda, könyv-, papir- és írószer-kereskedés, a magyar kir. esendőrségi hivatalos nyomtatványok legnagyobb raktára.